

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hóra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hóra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK.

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Szombat, február 28.

Mai számunk főbb közleményei:

- Szigoru rendőrbíróság — méltányos tanács.
- Hamis névvel dolgoztak a pokolgépesek.
- Arad város és a debreceni merénylet.
- Katonák az Országos Kaszinó ellen.
- Mikor a Magyar Aszfalt — méltányos.
- A Jandrics testvérek hazaárulása.
- Elfogták a kisleányok üldözőjét.
- Tisztítás helyett foglalás
- Viszály a Főnemesi ligában.
- Akit kétszer nyugdíjaznak.
- Főrendek obstrukciója.
- Urak és apacsok.
- Tarkaságok.

Egy rendreutasításhoz.

Arad, február 27

Boruljon el minden arc a honfibanattól. Prónay Dezső bárót a főrendiház elnöke rendreutasította. Ez a rendreutasítás nem történik olyan nyers, rusztikus formák között, mint ahogy mi faragatlan polgárok elképzeljük. A magyar lordok házában, ahol senkiről és senkihez nem tétetik említés, hogy utána a neki járó cím, ha kell, százszor is ismételve meg ne adassék: „ő nagyméltósága, ő eminenciája, ő főmagassága és ő méltósága”, a rendreutasítás is selyembe burkoltan nyilatkozott meg. Az elnök ur ő nagyméltóságának méltóztatott Prónay Dezső báró ő méltóságát tisztelettel rendreutasítani. Mégis, ez a rendreutasítás a rendreutasított ő méltóságának jobban fájt, mint nekünk polgároknak a valóságos inzultus. ES

főlháboredottan, az egész nemzethez szólóan fölkiáltott: negyven év óta először esik meg rajta, hogy rendreutasítják.

Most már ne csodálkozzunk azon, ha az ellenzék, új demokratikus fölbuzdulásában, a főrendiház eltörlését fogja kívánni. Ha már az immunitás védelme alatt nem lehet zavartalanul gazembereznit a kormányt, többséget és panamistázni a fél nemzetet: hagyján. De ha már a főrendiségnek diszmagyarja és sujtásai se adnak előjogot a főuri méltóságban született ellenzékinek, hogy a kormány becsületén kedvére taposson, ha az elnök ur ő nagyméltósága a főrendeknek ezt az előkelő kedvtelést megtiltja, mi több, a főrendeket rendreutasítja, akár egy parasztpárti képviselőt: akkor mi végre föntartani a főuritáblát?

Az igaz, hajdanta a főrendiház alig is látszott többnek, mint a nemzet díszes, a hagyományokat megbecsülő reprezentációjának. Tulajdonkép fölé volt és van rendelve a népképviselőnek, — a valóságban azonban nem volt hatalmasabb. A mig nem akart az lenni, addig nem esett semmi baj belőle, hogy a képviselőház felsőbb forumát játszotta. A mikor meg igazán azt hitte, hogy semmivé teheti a népképviselőt akarátát, széttepheti annak határozatait — mint például az egyházpolitika idején — a képviselőház mégis érvényesítette a maga akarátát. Olyanféle ez a viszony,

mint a gyöngéd férj házassága: a aki elismeri, hogy a felesége az ur a háznál, de csak addig, a mig azt parancsolja, a mit ő is akar: ha mást akarna, mint a mit ő kész megtenni, — a férj gondoskodik arról, hogy a feleség akarata megváltozzék.

A mig tehát a főrendek is ilyen, szinte reprezentatív méltósággal, a nemzeti tekintélyt képviselve, teljesítették tisztüket, — tagadhatatlanul nem sok szerepe jutott a nagyméltóságú elnöki csengőnek. Mihelyt azonban maguk a főrendek, a született, vagy élethossziglan kinevezettek, elhagyják ezt a méltóságot: velük is megesik az, amit Prónay Dezső báró egy főrendre nézve bizonyára a legnagyobb megalázásnak tekint.

ÉS ne csodálkozzunk, ha mátol fogva fokozottabb erővel jajdulnak föl az igaz hazafiak elnyomásáról és üldöztetéséről szóló panaszok. Jósika Samu báró, a főrendiház elnöke szintén be fog soroztatni a „Tisza-huszárok” közé és ha a magyarok istene nem vigyáz rá, ki fog süttetni róla, hogy biharvármegyei. A Demokrata-körben Vázsonyi Vilmos bizonyára gyönyörű apoteozissal fogja kárpótolni az arisztokrácia kiváló tagját a megpróbáltatásért, a mely őt, negyven évi, harmonikus és kellemetes főrendi mult után érte. Az egyszerű nép fehérre meszelt szobáiban pedig ki fogják függeszteni az ő színes

Egy karrier.

Irtá: Török Gyula.

Hazuról hozott forintokkal és némi fértelmével vágott neki Pál a világnak. Akkor még nem tudta, hogy sok minden másképp fog történni. Egészséges volt és az arcán is ragyogott az üdeség. Boldogan ült a vonatban, ringatta magát bőrdíványon. A tájakat nézte, a kopasz hegyeket és a sárga kukoricaföldeket, mert minden érdekelte még. Epen két héttel ezelőtt töltötte be a tizenkilencedik esztendejét. Otthon akkor nagy sirások estek, mert nem akarták elereszteni. Az anyja nem akarta, hogy elmenjen hazuról, mert bus szegénységben éltek, az öreg asszonynak pedig reménye sem volt, hogy a fiának pénzt küldhessen. De a tju bizott magában. Tanítani fog, vagy egy kis állást keres, így majd csak megél valahogy. Az egyetemen tandíjmentes lesz és mindenesetre sokat, sokat fog tanulni.

De hát mégis minden másképp lett. Beiratkozott és eljárt Pál az egyetemre, de nemsokára látta, hogy ez így nem mehet sokáig. Rettenetes kevés a pénz, amit hazuról hozott, itt pedig nincsen senki, aki feléje nyujtaná kezét. Szűk, keserves napok következtek egymásután. Új gondolatok és eszmék fogantak az agyában, a szívébe, puha értelmébe pedig belevésődtek az új tapasztalatok. Érezte, hogy megszűntek az iskolás idők, gondolkodni is lehet. Talán épen azért tudta vé-

gigtünni a vigasztalan napok keserűségét. Új-jongott a szíve, mert gyönyörűséges, új gondolatok voltak, de ugyanekkor nem volt mit ebédnie. Sokszor feküdt le korgó gyomorral. A diáknyomorúság minden sorvasztó szenvedését átélte. Némi kis hideg ételek, tizkrajcáros ebédek és tepertők, meg csipős lipői turók éltették. Később barátai is akadtak és akkor újabb korszak következett reája.

Apró kis korcsmákban, rossz szagu, piszkos szobákban reggelig ült, vig és boros emberekkel. Ide hurcolták magukkal a barátai, akiknek pénze akadt, de akik szerettek olesón mulatni. Pál undorral ült a piszkos bodegák ódon díványain. Eleinte nem tudott inni a ragacsos poharakból, de aztán sok undor és sok keserűség után sok pohárral ivott az ingyenborból minden este. Szépek és kívánatosak lettek a boros éjszakák naiv fejének. Belerohant a mámorba és most csak a mára gondolt. A pálya és a jövő kiesett az agyából; a tervei is másfelé kalandoztak. Néha maga is csodálkozott azon, hogy tud megélni, hogy nem hal éhen. De a barátok szerették, mert különb volt mint ők. Mig velük volt vendégelték, itatták. Déli felkelések jöttek az éjszakai virrasztások után. Aztán haza sem irt Pál. Elmaradtak a levelek, pedig hazuról pontosan jöttek az oktató, szeretettől és aggodalomtól teli levelek.

Mégis a levélírára nem jutott idő. Majd holnap, majd holnap, gondolta és a régi élet egyre folyt. Kis, piszkos veszekedések a házbér

miatt és nagyon-nagyon nehéz koplalások is estek közben.

Egyetemre járások pedig egyre kevesebben voltak. És mégis, Pál ekkor lázas volt a gondolatoktól. Tudta és érezte, hogy neki irni kell. Mondatok, szép szavak buggyantak fel a nyelvére, ha éjszaka ivott. Túrta a piszkot és elszennvedte a kis szennyességeket, a ronda nyomort, mert most már elfoglalták a szívet ezek a mondatok és szavak. Néha pompás jelzőket talált asszonyokra, leányokra és új érzéseire. Máskor ritmusosan forogtak benne a gondolatok, aztán egyszer leírta az első strófát, az első verset. Most már elfelejtette szépen, észrevétel nélkül a pályát, amelyen megindult, a polgári állást, a nyugodalmas életet és az anyját is csak távolról látta.

Akkor épen tavasz volt. Gyönyörűséges, hóolvadási idők ragyogtak az üres városra. Pál kint járt az utcán; az aszfaltot vigan és bizakodva taposta. Leányok, ha jöttek, megnézte őket, de mégis az asszonyokat szerette. Puhának, jóknak és gyönyörűségeseknek gondolta őket. Boldog volt, ha szép bokákat láthatott a csipkés szoknyák alatt. A szíve pedig megdobbant, ha színésznőket, vagy színészeket látott, mert úgy érezte, hogy közöttük kell élnie. Hízenkor még néha csendes busongással nézett vissza a polgári pályák-és az egyetem felé, de aztán elvitték magukkal az új gondolatok. Itt-ott emlegették, hogy elzúllott, hogy soha sem lesz belőle senki, semmi, de ő nevetett ezeken. Mégis az élet nagyon nehéz volt és

nyomásu arcképét, ezzel a szöveggel: *Prónay Dezső báró Rendreutasítatott a főrendiházban 1914. februárius hava 27-én.*

Főrendek obstrukciója.

(Törvényjavaslatok a méltóságos Ház előtt)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, február 27.

A képviselőházban már letárgyalt és ott ellenzéki részről meg sem támadott törvényjavaslatok ellen most a főrendiházban igyekeznek hangulatot csinálni az ellenzékiek.

A főrendiház ma is egész nap együtt ült és a napirendre kerülő valamennyi javaslatnál az ellenzék bőségesen támadta a kormányt anélkül, hogy támadásaival nagyobb hatást ért volna el, új témákat a vita nem igen vetett fel és a javaslatok védelmében a kormány tagjainak sikerült meggyőzni a főrendeket arról, hogy szándékaik helyesek és hogy javaslataik a kritikát megállják. Megállapítható a két napi vita után, hogy a főrendiházi ellenzék erőteljes fellépésével semmiféle sikert elérni nem tudott és hogy a főrendiházi többsége tömören sorakozott a kormány mellett.

(Jósika báró személyes ügye.)

Vavrik Béla elnök tizenegy órakor megnyitja az ülést és jelenti, hogy a főrendiház elnöke nyilatkozni kíván.

Jósika Samu báró személyes kérdésben szólal föl, mert Hadik János gróf tegnapi beszédében ő reá is hivatkozott. Kijelenti, hogy a palotaőrsgnek a főrendiházban való alkalmazása ellen tiltakozott annak idején és ezt a tiltakozást úgy a miniszterelnök, mint a képviselőház elnöke tudomásul vette. Az elnöki székben pártatlanul viselkedik, a magánéletben azonban a nemzeti munkapárt tagja.

Hadik János gróf egy interjút is említett, a melyben a szóló a képviselőházi őrségről nyilatkozott. Ezeket a nyilatkozatokat valóban megtette, de az interjúkat, nézete szerint, mindég csak cum grano salis kell venni, mert az újságíró el van készülve a kérdésre, amelyeket föltesz, az pedig, a kihez a kérdéseket intézik, rendesen meg van lepetve a kérdésektől és nincs ideje fontolgatni a feleleteket. De nézete szerint az ilyen nyilatkozatoknak tulajdonosan nagy jelentőségeket tulajdonítani nem kell.

A Ház élénk helyesléssel vette tudomásul ezt a nyilatkozatot.

Jósika Samu báró ezután elfoglalta az elnöki széket.

A Ház vita nélkül megszavazta az egyes ármentesítő társulatok segítségéről és az állami vasgyárak vasércszükségletének megállapításáról szóló törvényjavaslatokat.

(Az ujonctörvény.)

Molnár Viktor előadó ismerteti az ujonctörvény új megállapításáról szóló törvényjavaslatot és ez alkalomból visszapillantást vet a véderő fejlődésének történetére.

Prónay Dezső báró hosszasan fejtegeti, hogy a véderő törvénynek 1912 június 4-én a képviselőházban való elfogadtatása államcsiny volt. A képviselőházban az alkotmányosság némi látszatával önkényuralmi rendszer uralkodik, a panamak és a nyers erő segítségével. A ma uralkodó rendszert lehet nevezni pártabszolutizmusnak, de azt letagadni, hogy az egész rendszer panamán és erőszakon alapszik, nem lehet.

Elnök rendreutasítja a szónokot.

Prónay Dezső báró arra hivatkozik, hogy negyven év óta tagja a főrendiháznak és sok vitában részt vett, de most először történt vele, hogy rendreutasítják.

Edelsheim-Gyulai Lipót gróf: A külügyi helyzetre való tekintetből megszavazza a javaslatot, de bizalmatlanságát jelenti be a kormánnyal szemben.

Hazai Samu báró honvédelmi miniszter reflektál a vitában elhangzott megjegyzésekre. Prónay Dezső báró kifogásolta, hogy a magyarság nincs eléggé képviselve a közös hadsereg tisztikarában. Ez olyan hiba, amely lassankint meg fog szűnni. Az államok biztonságát a hadsereg adja meg. Csak hogy a legtöbb ember ezt a biztonságot a lehető legkisebb áldozat árán óhajtja megszerezni. Ez azért van, mert csak a mára gondolunk és a holnapra nem. A szegény államnak is ha élni akar, a létfeltételeket, ha olcsóbban is, meg kell szereznie. Mi pedig élni és boldogulni akarunk. Kéri a javaslat elfogadását.

A Ház ezután elfogadta a javaslatot.

(A Kuria elnöke az esküdtzsekről.)

A vasuti pragmatika kérdésénél Mihalovits Antal horvát főrend egy nyilatkozatot olvasott föl és örömmel elfogadta a javaslatot.

Tisza István gróf kijelentette, hogy a nyilatkozat teljesen födi azt, amelyet a Házban olvastak föl a horvát képviselők és hazafias örömet fejezi ki azon, hogy Horvátországgal való vállvetett munka megkezdődött.

— Az esküdtzéki reform javaslatánál Günther Antal szólal föl. Günther szerint a javaslatban sok becses pörjogi intézkedés van, de koncesszió dolgában a reform nem mondható szerencsésnek. Az esküdtzéket reformálni

kell, mert visszas dolgok történtek, de abból az alapelemből nem lehet engedni, hogy az esküdték ítéljenek a bűnösség kérdésében. Ha választania kellene az esküdtzsek eltörlése és a kormány javaslata közt, habozás nélkül az eltörlés mellé áll.

Balogh Jenő igazságügyminiszter válaszolt ezután Günther Antal szavaira. Szerinte az esküdtbiróságot a tizennyolcadik században azért állították fel, mert jó eszköznek bizonyult az igazságszolgáltatás visszaélései ellen. Nem ismeri el, hogy csak szórványosan vannak az esküdtbiróságnak hibái, hanem ugyyszólván rendszeresen. Olyan emberekre nem lehet bízni a bűnösség feletti döntést, akik impressziók hatása alatt állanak. Angol és francia példakkal igazolja állításait és kijelenti, nem engedhető meg, hogy az esküdt a bíró felé helyeztessék.

Günther Antal szólal fel újból, hogy helyreigazítsa félreértett szavait.

Elnök javaslatára ezután a vitát félbeszakítják és az ülés folytatását negyed ötre tűzik ki. A délutáni ülésen Hadik János gróf beszélt először a javaslat ellen, Prónay Dezső báró szintén nem fogadja el, mert a jelen időt nem tartja alkalmasnak ilyen javaslatok tárgyalására.

Balogh Jenő rövid felszólalása után a főrendiház a javaslatot általánosságban elfogadta, majd a részletes tárgyalásnál ismét felszólalt a miniszter és hivatkozott arra, hogy már több alkalommal megtörtént, hogy a főrendiház jegyzői tollal igazított ki törvényjavaslatokat, hogy ne kelljen azokat a képviselőházhoz visszaküldeni: kéri, hogy jegyzői helyesbitéssel fogadják el a javaslatot.

(A főrendek és a sajtótörvény.)

Az főrendiház ezután részleteiben is elfogadta a javaslatot, majd áttértek a sajtóról szóló törvényjavaslat tárgyalására.

Bernáth Géza előadó részletesen ismerteti a javaslatot, melyet elfogadásra ajánl.

Chorin Ferenc szólal fel ezután a javaslat ellen, amely szerinte lényeges eltérést mutat a negyvennyolcas sajtótörvényről és már a lap megjelenését is feltételekhez köti, így a politikai hatóságok kénye-kedvének szolgáltatja ki a lapot, még mielőtt megjelenhetett volna. A kauciót minden modern államban eltörlték, még Horvátországban sincs meg, csak nálunk tartották meg. Ugy látszik, a kormánynak csak az a célja, hogy a lapok megindítását megnehezítse, a létező lapokat pedig megsemmisítse. Valóságos rendszert lát az alkotmánybiztosítékok gyengítésére, az önzés már erősebb a hazafiaságnál. A javaslatot nem fogadja el.

már lassan kenyér után nézett ő maga is. Apró másolásból nem élhetett meg, a régi lump barátokat pedig kezdte utálni. De azért szép idők voltak ezek. Pál kin csatangolt az utcákon, az aszfalton, ahol az asszonyok sétálgattak. Egy asszony, egy karsu és feketeruhás asszony megbabonázta, finom félcipője és pókháló-harisnyái magukkal ragadták a fiút. Pál csodálta a bárónőt, mert utóbb ez is kiderült az asszonyról. Csodálta és elérhetetlennek tartotta.

Tavasztól és asszonyoktól és rimek esengésétől ittasan aztán belekerült az egyik lap szerkesztőségébe. A barátai sokat beszéltek róla és a szerkesztő ur szerződtette. Itt már mindent szabad volt írni, színházba is járhatott, fizetést is kapott. Ezek voltak az igazi szép idők. Ontelten, büszkén ült a színházban, színésznőkkel, színészekkel ismerkedhetett. Felejthetetlen szép volt a nyár. A gyér kis fizetés is nagy összegnek tűnt fel, pedig keservesen meg kellett érte dolgozni. Sok lélekölő körmöléssel fizetett a pár forintért, Pál az újságíró. Oh és mégis csodálatosak voltak ezek a napok. Ismerkedett nagy emberekkel, írt szenzációkról és apró-cseprő dolgokról. Ugy gondolta, hogy ez a legszebb és legédesebb munka. Versek és novellák is íródtak, de ezek mindig csak kevesebb mértékben. És új, nagy kéjekkel járt az új élet. Kávéházba járhatott immár Pál és nem kellett sóvárogva megállni az üvegablakok előtt.

A sok nyomoruság után nagy öröm volt mind-ezt végigélni. És el is határozta, hogy így fog élni ezentúl mindig... míg a vizsgáit le nem teszi.

Ősz felé összeakadt egy leánnyal. Szép, karsu, egészen fiatal leány volt. Öszszemű és barnahaju leány, akit azonban szépen, polgárisan neveltek odahaza. Pál kísérgette a leányt és szépen, lassan belészeretett. Otthon mindezt nem jól szemmel nézték, de Pál azért sem maradt el. Így volt a leány is, akinek szemében új és érdekes volt a fiu, a sok ostoba gavallér után. Pedig közben más dolgok is történtek. A fiu jobban belenézett a város szívébe, mert közel volt hozzá. Látta az apró szennyességeket, kicsinyes érdekeket és pocsolás torzalkodásokat. Ő maga is beleszólt a lármába, bátor hangon, mert azt hitte, hogy csak becsületesnek kell lenni. De akkor ellenzéki támadtak és hajsza indult meg ellene. Orvtámadásokat, mocskos bombákat helyeztek el ellene. Bele ment a harcba, mert azt hitte, hogy ez kötelessége. Mégis sokszor csüggedten, fáradtan, elkéserevedve menekült Irénhez. Már kintozta a sok munka. A leányhoz futott, de a csendes, kis ostoba nő, a törékeny, karsu leány öszszemeivel riadtan bámult rá. Neki is voltak keserűségei, mert ott-hon, a derék polgári szülők rá akartak tapodni a szerelmére. Pál ilyenkor megint visszafordult és dolgozott, írt, becsületes nekibuzdulással.

Huszonkét éves korában szépen fejlett neuraszténiája volt. Riadt nyugtalanságok vördtek vissza az agyán. Sokszor, ha nagy keserűségei voltak, vagy ha lelkesedett, szeretet volna sirni. A szemébe könny bugyant, mikor Irén először megölelte. Azt gondolta, hogy csak ez a leány teheti boldogga. Nem is hitte, hogy el lehet válni ettől a nőtől, aki bizik benne és nagyon szereti. De hát reménye sem volt, hogy a nő valaha eltarthassa. Egy pár év így szaladt el. Ment minden a maga rendjén, csak a piszkosságok és az emberi nyomoruságok változtak meg a városban. Pál megutálta a várost és szeretett volna szabadulni. Ekkor történt, hogy felhívták a fővárosba. Ismerték a nevét, sokat vártak tőle, mert tényleg jó dolgai voltak. Szép versek, novellák, harcos írások kerültek ki a tolla alól. Főnt épen ilyen emberre volt szükség és Pál el is ment. A szíve fájt a leány után, de úgy tervezte, hogy visszajön érte.

Főnt új levegő várta. Dolgozott, törtétt, ismerkedett és előre akart törni. Tapasztaltabb, érettebb volt és egy kicsit, nagyon kicsit cini-kusabb is. Elhaladt apró keserűségek mellett, de az újfajta szennyekbe mégis belebotlott. Ha visszanezett a múltjába, úgy érezte magát, mint aki toronyból néz le a városra. Kicsinyek, ártatlanok voltak előtte a régi ellenségek és a régi emberek. A leány azonban közel állott mégis hozzá. Tisztának, jónak, egyedül üdvöztetőnek látta Irént. Mégis, mégis belevetődött a

Zselenszki Róbert gróf a legnagyobb örömmel üdvözi a javaslatot, férfias bátorság és hazafiasság kellett annak beterjesztéséhez. Hivatkozik arra, hogy a lapok az 5 ügyével is foglalkoztak annak idején, minden ok nélkül hevesen megtámadták, sőt egyik lap azt írta, hogy hamisításnak köszönheti vagyónát.

Hadik János gróf közbekiált: Miért nem vitte a bíróság elé?

Zselenszki Róbert: A javaslatot üdvösnék és szükségesnek tartja, kéri annak elfogadását.

Wesselényi Miklós báró a javaslatot nem fogadja el, mert a mostani erőszakos rendszernek köszönhetik. Ez a rendszer megengedhetőnek tartotta azt is, hogy tévesen informálják és félrevezessék a koronát. Ez a kormány a dinasztia érdekei ellen dolgozik. Rendszerváltozást, még pedig mielőbbi rendszerváltozást kell sürgetni mindenkinél, aki illetékes ebben a kérdésben. A javaslatot nem fogadja el.

Tisza István gróf azonnal válaszolt Wesselényi báró szavaira. Kijelenti, hogy Wesselényi olyan vádakot emelt a kormány ellen, amelyek nagy sullyal esnének latba, ha be volnának bizonyítva. Így azonban annak a fejére esnek, aki azokat kimondotta. A főrend ur szabadsághős szerepében tetszeleg és vannak olyanok, akik ezt elhiszik. De ő azt hiszi, hogy neki nagy része van abban, hogy Wesselényi most nem azoknak a táborában van, akik őt támogatják, hanem azokéban, akik őt támadják.

Ezután Prónay Dezső báró szólalt fel és kéri, hogy tekintettel arra, hogy az idő már hét órára jár, az ülés folytatását halasszák holnapra.

Az elnök szavazásra teszi a kérdést, a miniszterelnök a munkapárti főrendekhez megy és kéri őket, szavazzanak az ülés folytatása mellett. Szavazás közben az ellenzéki főrendek kimennek a tereméből.

Hatvankét szóval huszonkilenc ellen a Ház az ülés folytatását határozza el. Prónay Dezső báró elkiáltja magát:

— Ez a rendszer gyalázatossága.

Gyurátz Ferenc szólalt fel ezután, aki a javaslatot elfogadásra ajánlja.

Prónay Dezső báró arra kéri a főrendeket, hogy beszédét holnap mondhassa el, Tisza Ist-

ván gróf is pártolja az indítványt, mert nem akar kiesínyeskedni ilyen ügyben. Fél hétkor a vitát félbeszakítják és az ülés folytatását holnapra halasztják.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Kara Győző a francia forradalomról.** A szabadliceumi előadások sorában ma Kara Győző főgimnáziumi tanár folytatta a kulturpalota kistermét megtöltő előkelő közönség előtt a francia forradalomról megkezdett előadását. A mai előadáson is nagy tudással, a történelmi események érdekfeszítő megvilágításával foglalkozott a forradalom legvéresebb korszakával, amikor az eszmék teljesen elvesztették erejüket és a népdüh paroxizmusa nemcsak a királyságot, hanem az alkotmányos államot is romba döntötte. Rámutatott arra, hogy ez a forradalom elvakult pártszenevélyé lett, mely rombolt, anélkül, hogy valamely szociális alkotást mutatott volna fel. Nem alkotmányos szellemek, hanem zsarnokok, Maratok és Dantonok nőttek ebben a talajban és XVI. Lajos kivégzése az eszmék teljes megsemmisülését eredményezte, mert csupán az a következménye volt, hogy Franciaországban minden barátot ellenséggé tett és külföldön minden ellenséget egyesített Franciország ellen. Az események magas színvonalu ismertetése mellett Kara Győző annyi eleven epizódot szőtt be előadásába, hogy abban a francia forradalom legtájékozottabb ismerője is meglepődött és újat találhatott. A közönség nagy tetszéssel fogadta az előadást.

(*) **Az aradi mérnök és építész-egyesület elnöksége felkéri a tagokat, hogy Szilárd Emil, Temesvár főmérnöke által, március 1-én d. e. 11 órakor az aradi Kereskedelmi és iparkamara nagytermében, a Maros egyrészének hajózhatóvá tétele s ezzel kapcsolatosan víz-erőtelep létesítéséről tartandó közérdekű felolvasására minél nagyobb számmal résztvenni szíveskedjenek.**

(*) **A szegénytanulók gyűjtése.** Az aradi szegénytanulók egyesülete befejezte idejű gyűjtését, amelyről a közeli időben fog elszámolni a vezetőség. Hogy ez elé ne gördüljön akadály, Hauser ezredesné elnökő ezután kéri a véd-asszonyokat, hogy akik még nem szolgáltatták be a gyűjtőívet, azt mielőbb küldjék el hozzá.

(*) **Az Aradi Iskolatársnők Szövetsége,** idejű első zsurját, nem mint tévesen irtuk, most vasárnap, hanem március hetedikén, szombaton délután öt órakor rendezi a polgári leányiskolában.

többiekkel együtt a rendes lump életbe. Fáradtan, a szerkesztőségi órák után nem tudott ellenállani a többieknek. Így ment ez sokáig. Közben haladt előre Pál, szép nagy lépésekben. Szerették az írásait és most már meg is izették. De hát itt is voltak gabáságok. Csak hogy ezek jóval nagyobbak, rejtettebbek voltak és sokszor sok-sok ember nyakára mentek. Mégis el kellett haladni mellettük gyötrelmesen szokott bele ebbe, de aztán megtette. Irt, irt, robotolt, dolgozott és közben arra gondolt, hogy immáron székesége volna Irénre. Ugy tervezte, hogy egy évig még vár, aztán elveszi, felhozza.

Közben mégis megelőzte valaki. Egy vasuti hivatalnok, vagy ilyesvalami, elvitte a leányt. Hát bizony ez keserű volt nagyon, de Pál még sem roppant meg. Lassankint új asszonyok és leányok akadtak az utjába. És bizony eljött az ideje annak is, hogy a szép, elérhetetlen bárónőt megölelhette. Mikor már itt tartott, egy pár darabja nagy sikert aratott. A lapnál is nagyot emelkedett, belső, súlyos szavú ember lett. Mégis mikor a legszebben állott, egészen sérthetetlen dolgok történtek vele. Holmi komiszt, kis érzékenykedések vettek erőt rajta. Megrezdült, érzékeny volt, mint az áldott nők. A neurasteniája nem hagyta aludni és elkísérte nappal is mindenfelé. Elküldték pihenni, valahová fürdőbe. Pál mégis leszokott a városba, ahol a régi szép-időket töltötte. Ugy gondolta, hogy meg kell látni a leányt, az elsőt. Össze-

huzta a kupé függönyét, amíg utazott és a tavaszi időkre gondolt: a régi bárónőre és arra, hogy vágyódott a kávéházba, az emberek közé valaha. És Irénre, a karesu, barnaleánya gondolt. Szép és finom alakját látta maga előtt.

Lent új családások várták. A régi ellenségei ragyogó arccal fogadták és gratuláltak a sikeréhez, ünnepezték, mert megnőtt és már nem állt az utjokba. Aztán meglátta azt is, akiért már hetek óta nem aludt. Elomló és elformátlanodott tagokkal, gyermekek közt ment Irén az utcán. A régi, szép, gyönyörű arca is megnyult, bizony formátlanabb lett, a ruhája polgárianan elszabott. A régi, igéző rövid szoknyák ellomposodtak, bizony keserű volt beszélni Irénnel. Este vacsorára hívták Pált. De mégis, Pál elutazott hirtelen. Elment az anyjához, de onnan is riadtan menekült.

Főnt mégis a legjobb, gondolta magában és visszautazott. Beszélt a társaival, egy pár utasítást adott, aztán dolgozni kezdett. Ejféle felé kifogyott a kezé alól a papiros. Csöngetett a szolgának, aztán amíg a papírt hozták, buzgón és élettelen szemekkel bámult a tolla végén ragyogó tintacseppre.

Fáradtan, semmi sem gondolva, lehajtottá fejét az írómappára. Előtte esiszolt éretükör állott és hirtelen megriadva, megbabonázva nézett Pál a sima lapra. A feje bubján, egy tallérnyi darabon kopasz volt.

Bizony kopasz volt.

Mikor a Magyar Aszfalt méltányos.

— Visszautasított követelés. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 27.

Arad város szerződéssel kényszerítheti a Magyar Aszfalt részvénytársaságot arra, hogy azokat az utakat is, amelyen az autobus közlekedik évi 30 fillérért tartsa jókarban négyzetméterenként és évenként. A társaság azt vitatja már három év óta, hogy a gépkocsi közlekedés abnormálisan rombolja az utakat és ezért ötven fillér pótdíj jár neki, mert a szerződéskötéskor autobus még nem volt. A közgyűlés elutasította a társaság beadványait, rámutatva a szerződésre. Megbizta a mérnöki hivatalt, hogy minden javítás előtt mérje fel a javítandó területet. Ez a múlt évben megtörtént és mert a társaság megismétli követelését, amelyet azzal bővíti ki, hogy a nagyváradi utat teljesen újra építtesse át a város, mert az feltöltésre épült és a 15 centiméteres betonlap teljesen tömke-ment.

A közlekedési bizottság Lócs Rezső gazdasági tanácsnok elnöklésével tartott ülésén, amelyre Rottenberg Salamont, a társaság vezérigazgatóját is meghívták kereste a módokat, hogy a város és a társaság érdekeit összeegyeztessék, noha a törvényhatóság a szerződésre támaszkodva nyugodtan pereltethetné magát, mert egy betűt sem mutathat senki annak bizonyítására, hogy a fenntartási kötelezettségben akárcsak egy hajszálnyival változás állott volna be.

A vezérigazgató ugyan azt hangoztatta, hogy egy rókáról csak egy bőrt akar lehuzni, de a két óra hosszat tartó tárgyalás után úgy látszik mégis megkivánta a második bőrt is, mert kijelentette, hogy a város ajánlatát nem fogadja el és most már porre viszi az ügyet.

A bizottság valamennyi tagja ugyanis a város abszolút jogának feltétlen fentartása mellett hajlandó lenne a méltányosság álláspontjára helyezkedni és tekintve, hogy a nagyváradi utat a társaság a múlt esztendőben csakugyan teljes egészében öntötte, kijelentette, hogy az alap árat felemeli 30 fillérről ötven fillérré, a nagyváradi utat újraépíti és ennek költségeit tíz év alatt megtéríti a társaságnak oly módon, hogy az egész autobus utra elosztja és a fentartási költségbe kalkulálja. Ez számokban azt jelenti, hogy amíg ma 5600 koronába kerül az utifentartás, a jövőben már 13 ezer koronán túl emelkedik. A bizottság minden egyes tagja, de különösen Szathmáry János fejtegette meggyőzően, hogy nem az autobus közlekedés teszi tönkre az aszfaltot, hanem az, hogy eredetileg már rosszul építették, rossz volt a betonlap.

A vezérigazgató védekezett erre súlyos vád ellen és rámutatott arra, hogy átvették, felülvizsgálták és míg autobus nem volt, helyt állóak is voltak, de ezt az érvelést lerontották azok a tények, amelyeket a bizottsági tagok soroltak fel azokon az utakon, ahol nem közlekedik autobus. Hangsúlyozták, hogy csakis méltányosságból hajlandók ezt a kérdést tárgyalni, mert a társaságnak követelése egyáltalán nincs.

A vezérigazgató kijelentette, hogy ragaszkodik az ötven fillér pótdíjhoz, a nagyváradi ut átépítésére vonatkozó feltétel akceptálására esetén is.

A meggyőzés nem történt meg tehát. Még csak arról kell beszámolni, hogy a vezérigazgató azt a kérelmet intézte a jelenvolt hirlap-

írókhoz, hogy ne támadják a társulatát, amelynek érdekeit ő védi.

Nem kell támadni a társaságot, mert ha a város érdekeit respektálja és kielégíti, nem is támadható. Ha azonban a város szerződés biztosította jogai ellenére is méltányos megegyezést keres a társasággal és ott csak teljesíthetetlen és fenyegető követelésekre talál: akkor se kell támadni a Magyar Aszfaltot, mert a város minden polgára belelát kártyáiba és tisztában van a társasággal.

A Jandrics testvérek hazaárulása.

(A mai szenzációs bécsi tárgyalás. — Mit adott el Cedomil az orosz vezérkarnak? — A „használatlan katonatiszt.” — Bosszu a tisztí kardbojtért. — Száz ezer koronát kapott a két kém.)

(Bécsi tudósítónk jelentése.)

Bécs, február 27.

Az osztrák-magyar monarchia egyik leg-szenzációsabb bűnpörét tárgyalta ma Bécsben a Landezgericht egyik háromtagú bírósága. Már napokkal előbb híre ment, hogy a február 27-re kitűzött törvényszéki tárgyalása a Jandrics Sándor volt es. és kir. hadnagy kémkedési pörének a legszigorúbban zárt lesz, mégis, már a bírósági palota Alserstrassei kapuját kora reggel ostromolni kezdték a kíváncsiak, hogy helyet szoríthassanak maguknak a tárgyalóteremben, amelyet „talán még sem” fognak elzárni a nyilvánosság elől. De hiába volt az erőlködés: „minden jegy elkelt” még mielőtt megkezdődött volna a tárgyalás. A közönség, amely jóval 9 óra előtt megtöltötte az amugy sem nagy termet, jobbra ügyvédek, katonatisztek, újságírók állott. Pontban 9 órakor megnyitotta Altmann Landesgerichtsrat a tárgyalást. A öreg elnök-bíró híres a szigoráról. Nem kevésbé rettegett név a politikai bűnösök előtt a mai pör vádlója, Lux dr. udvari tanácsos, első államügyész. A védői asztalnál óriási aktacsomag között a vádlott klasszikus fejű védője, a nagy kriminalista ül: Schönbrunn Hugó dr. Neki nem ez az első ilyen ügye, a különösen nagy csávába került bűnösök kedvelt ügyvédje ő. Legutolsó ilyesfajta pere a Cords kémé volt, akit Ausztria, Olaszország és Németország rendőri és katonai hatóságai üldöztek éveken át, hogy ezt a hivatásos spiónt ártalmatlanná tegyék. A nagy hajszában végre még is csak Cords mester volt a legyőzött: a bécsi rendőrség fogta el és Altmann bíró — aki a mai Jandrics Sándor-féle tárgyalást is vezeti, — ítélkezett felette. Cords aránylag nagyon olcsón szabadult. Két és fél évet kapott. . . . A szakértők asztalánál két komor arcú vezérkari tiszt ül, ők képviselik a tulajdonképeni fővádlót, a hadügyminisztériumot. Az aranygalléros egyik az Ronge Miksa őrnagy, a másik, a fiatalabbik pedig Ulmanský Milán kapitány. Mind a két tiszt „spion-szakértő” és mintegy utóda az öngyilkossá lett főkémmnek, Rédl Alfréd ezredesnek, aki tudvalevőleg addig adott le „szakértői véleményeket” kémkedési ügyekben, amíg önmagának kellett az életét kioltania, mert rájött, hogy ő a legnagyobb kém . . .

A tárgyalás megnyitása után fogházór oldalán lép a terembe a vádlott Jandrics Sándor. Elegáns ruha fedi hajlékony testét, emelt fővel mondja be az életrajzi adatait:

— Jandrics Sándor a nevem, 1888. július 6-án a horvátországi Varasdinban születtem, a Belovár melletti Kapelára vagyok illetékes. Katolikus vallású, festőművész vagyok.

— Volt-e büntetve már? kérdi Altmann elnök.

— Nem! feleli a vádlott és a hangja biztosságot, önbizalmat árul el.

— Kérem a főügyész urat, olvassa fel a vádat, szól az elnök.

— Tisztelettel kérem a magastekintélyű bíróságot, hogy tekintettel a pör folyamán szóba kerülő és katonai titkokat képező ügyekre, a tárgyalást zártan jelentse ki!

A bíróság erre kimondja a zárt tárgyalás elrendelését és felszólítja a hallgatóságot, hogy távozzék. Schönbrunn dr. a védelem részéről kéri három bizalmi embernek meghagyását a teremben.

Jandrics vádlott: Ha már minden áron akarják, ám legyen! A magam részéről megnevezem bizalmi férfiakkul a „Fremdenblatt,” a „Neues Wiener Tagblatt” és a „Die Zeit” napilapok jelenlévő munkatársait.

Ezután felolvassák a vádiratot, amely nagy terjedelménél fogva egy órányi időt vesz igénybe. A vádirat szerint az 1913. április 7-ke óta vizsgálati fogságban lévő Jandrics Sándor 1910-ben és 1912-ben az 1. számú bosznia-hercegovinai gyalogezredben szolgált mint aktív hadnagy. Névtelen és rágalmozó levelek írásáért 1912. februárjában lefokozták és a hadseregből elbocsájtották. Jandrics Sándor bátyja, az ugyanazon ezredben szolgáló Cedomil (Szedomil) főhadnagy tanácsára felajánlotta szolgálatait az orosz katonai vezérkarnak, amely őt fontos katonai titkok elárulásával bizta meg.

A fiatal hazaáruló szorgalmasan „dolgozott”: 1 dandár, 1 hadtest felvonulási tervét, Przemysl várának térképét, 1 hadi vasuti menetrendet, Jéghajóstérképeket, az északi és déli határokon álló gyalogság 1913. február 14-iki állományát, az 1912—13. telén kiképezett legénység számát, a tábori eszkadronok szabadságolt katonáiról szóló parancsot, az ágyusezredek ütegállományát, a mozsárágyuk napi löszerszükségletét és eme ágyuk elszállítási módjait, a repülőgéppályák állományát, a repülőgépek állományát, a vasut és táviróvezeték 1913. február 17-iki napirendjét, a mozgósítási hadtestparancsokat, a seregvezérek elhelyezését, az 1913. március 4-én kiadott nagyobb tartalék-behívások jelentését, végül pedig a partizánok lőtávolságát, a kedvező lövéseredményeket és a lövegek hatóerejét szállította.

Részben személyesen vitte Jandrics Sándor a saját és Cedomil bátyja jelentéseit Oroszországba, vagy a bécsi orosz katonai attachéhoz Zankewitsch Mihályhoz, ennek IV. kerületbeli Guszhausstrasseban lévő lakására, részben pedig szerelmes levél alakjában „Maya” névre, Berlinbe küldte postán a titkos jelentéseket.

A bécsi politikai rendőrség 1913. március 3-tól fogva figyelte a Jandrics testvérpár IV. kerület Mühlgasse 22., I. emelet 9. számú előkelő berendezésű lakását és a kémek minden lépését. Drámai volt a mai vádlott letartóztatása: 1913. április 7-én délben a Wiedener Hauptstrasseban ment épen Jandrics Sándor, az orosz katonai követséghez igyekezett. Nyílt utcán nehezedett vállára a rendőrgyűzők keze és elhangzott a végzetes: „Im Namen des Gesetzes!” . . . Ugyanabban a percben a lakásán tartóztatta le Kunz János hadbíró-őrnagy Jandrics Cedomil főhadnagyot. Ezen

Budapestre készült utazni Braburához és Vellössyhez.

A gyalázatos kémiszolgálatért Jandrics Sándor az orosz vezérkartól részben Zankewitsch ezredes attasé kezéből, részben Kopenhágán és Berlinen át postán 15145 koronát, 2100 koronát, kétszer 2377 koronát és száz koronánként körülbelül 15000 koronát

összesen majdnem harminctezer koronát kapott.

A pénz egy részét bankba, takarékbba tette: a „Kreditanstalt für Handel und Gewerbe”-nél őrizték két kontón a betétjeit. A Schaup dr. által felvett vizsgálóbírói jegyzőkönyv 1200 oldalas. Az összes, a bíróság asztalán fekvő pöriratok négy nagy kötetet képeznek 6000 oldalnyi terjedelemben. Itt van a sok lefoglalt bűnjel is: rózsaszínű levelek, egy vastag „napló”, katonai mozgósítási tervek másolatai, amelyek már nem készülhettek el teljesen, katonai könyvek, a sárgafedeli „reservát” felírási titkos utasítási füzetek, amelyek számozottan kerülnek ki az államnyomdából, egy írógép, hektográfus és egy cinksajtó.

Érdekes Jandrics Sándor „Qualifikationsbeschreibung”-ja. Ez a minősítés azt mondja: „Nem intelligens, használhatatlan katona!” . . . És ez szállította a fontos hadtitkokat Oroszországnak, amely úgy látszik más nézetten volt . . . A vádirat végül az osztrák büntető törvény 67. §-ába ütköző kémkedés büntetéseért kéri a vádlottat megbüntetni. E bűnre 15 évig terjedhető súlyos börtön van kiszabva, mint maximum.

Amikor ma Jandrics, a civil felett ítélkezik a bíróság, aktuális az elítélt katona, a Jandrics Cedomil ügye is. Téves volt a jelentése a lapoknak, hogy a főhadnagyot 19 évre, vagy pláne kötél általi halálra, ítélte volna a hadbíró.

Cedomil összesen tíz évi börtönt kapott

azért, mert eladta Oroszországnak az I., a X., XI., XV. és XVI. hadtestek gyalogságának, lovasságának és tüzérségének teljes részletes hadiállományát, a gépkocsi osztály, az új ágyuk teljesítési képességét. Kapott ezért készpénzben 75,000 koronát. Az ítéletet a jövő héten fogják Jandrics Cedomil előtt kihirdetni és azután elszállítják Möllersdorffba, ahol a híres mérgező főhadnagy, Hofrichter Adolf tölti el élete utolsó napjait.

Lázár Antal.

SPORT.

+ Az Aradi Atletikai Klub közgyűlése Szombat este 6 órakor tartja az Aradi Atletikai Klub XVI. évi rendes közgyűlését a Millennium kistermében. A közgyűlés iránt a tagok rendkívüli érdeklődése nyilvánul meg. A közgyűlést előkészítő választmányi ülést ma délután tartotta meg a klub. Ifj. Vas Gusztáv alelnök ismertette a sporttelep ügyét, a kormánytól kért szubvenció állását, az országos testnevelési tanácsossal folytatott tárgyalásokat, az 1913. évi zárszámadás és az 1914. évi költségelirányzatot, a tervezett alapszabálymódosítást, az AAK. 1914. évi sportprogramját.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámjai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

Urak és apacsok.

— Jelmezes estély a Központiban. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 27.

Nem tudni mi az oka, de ahány béli tudósítás, mind azzal kezdődik: soha még többen nem voltak ebben, vagy abban a nagyteremben, soha még jobban mulatság nem sikerült, soha műsor nem ragadta el a publikumot ennyire, mint a szóban lévő bál alkalmával.

Ma este a Központi-szálló különtermében volt egy zártkörű mulatság. S hogy ez a mulatság mennyire elütött a sablontól, annak legjobb jele, hogy nem vindikálja magának az elcsépeelt jelzőket, a publikum nem töltötte meg zsufolásig a nagytermet, de azt nyugodt lélekkel állíthatjuk, hogy soha kedvesebb, intimebb, kedélyesebb esetet nem rendeztek Aradon, soha jobbkedvű társaság nem volt együtt, soha annyi nevetés, kacagás, annyi szellemes megjegyzés, apercu, élc, szójáték, bon mot nem derítette fel az arcokat, mint ezen az estén.

A terem virágokkal szépen feldiszitve, a katonakatonazenekar húzza a marsokat, lent Gyurkovics bandája várja a parancsot. Kilenc órára volt jelezve a mulatság kezdete, s kevéssel kilenc után már meg is jelennek a legelső: Vajda Zsiga festői testőruniformisban s Montag Manó, aki rendőruhában intézkedik. Fél tízkor már élénk az élet a teremben: ott vannak Szabó Albertné, Szabó Albert, Szabó Anna, mint breton halászleány. Álarcos pár érkezik most: cigánylegény és cigányleány. De hiába fedi arcukat a maszk, mindjárt felismerik őket: a cigánylegény Szabó Clarisse, a cigányleány Basch Bandi. Ugyanez a sers ér három álarcos francia abbét, Weisz Károlyt, Vajda Iván dr.-t és Weisz Lajost. Pompás piros selyemkosztümben egy suffragette lép most a terembe. Magasra tartja a propaganda-táblát, hogy mindenki olvashassa róla:

Általános elválasztási jogot
a nőknek!

Ruháján vagy egy tucat szalag szolgálja a szent célt: „Elég volt a nek elnyomásából!” „Le a férfiakkal! Mint mindenkit, a szép agitátornót, Montag Manóé is felismerték természetesen hamarosan.

Stauber Andor kisbírónak öltözve, kezében hatalmas furkosbottal állít be. Montag Manó, a szigorú rendőr mindjárt kérdőre is vonja:

— Ne tessék csoportosulni és kit akar agyonütni ezzel a bottal?

— Kérem, ez a családi nagydorong! — válaszolja Stauber dr. s a magyarázat teljesen kielégíti a rend szigorú éret. Bing Hugó hófehér cukrászjelmezben kínálhatja a Kuglert s mesés üzletet — csinált volna, ha a süteményeket pénzért adta volna. Ezuttal a vevők mondogatták:

— Legyen máskor is szerencsénk!

Fischer Jenő dr. egy — sürgönybe volt öltözve. Nehogy ugyanis frakkjával nagyon kiríjon a társaságból, egy táviratot mutogatott mindenkinek:

— Kérem, én rendeltem Bécsből egy spanyol grand jelmezt, de nem érkezett meg! Itt a bizonyítékom!

A bíróság helyt adott kérelmének, elrendelte a bizonyítás kiegészítését s új határnapot tűz ki ez ügyben.

Vörös István diplomatának volt öltözve, Singer Lajos dr. pedig hatalmas pennával kezében mint anyakönyvvezető jelent meg. Ő is jelszavakkal reklamizolta üzletét: Adót az agglegényekre! Le az egykerendszerrel! meg hasonló felirású szallagok díszítették ruháját. Legfőbb ékessége azonban az anyakönyvvezetők háziszentjének, We-

kerle Sándornak arcképe volt, amely mellényére volt — stikkelve.

Nagy derűtség fogadta Sárkány Ferenc dr.-t, aki „keblén” egy babával, mint dajka jelent meg. A legmesszebbmenő áldozatoktól sem riadt vissza s ez alkalomra direkt leborotváltatta a bajuszát. Most élénk autókürtjel villanyozta fel a társaságot, de a hang erősségéből következtetett Itala gép helyett csak a soffőr Mellinger József jelent meg, karján feleségével, aki magyar leánynak volt öltözve s Steinhardt Erzsivel.

A társaság nagy meglepetésére egyszerre egy hirdetőoszlop sétált sonca a terem közepére. A teljesen korrekt oszlopon fenn egy tábla:

Legjobb az Éles keverék!
Nézze meg Éles Bélát, Arad Psylanderét!

Az oszlop maga tarkítva a legszemlésebb hirdetésekkel:

„Rövid az élet, hosszú a sir. Dr. Polónyi Jenő beteget is gyógyít!”

„Nagy box mecca dr. Szabó Frigyes és Weisz Lajos között.”

„Tangót, two steppet, one steppet a legjobban és leggyorsabban tanít kónátotai Vajda Zsigmond okl. táncmester. Értekezni lehet majdnem minden éjjel kettő és négy között a Fehér Kerest kávéházban.”

„Dr. Lukács Jenő ajánlja legjobb gyermek-írtó szereit!”

„Lustine a legjobb hajregenerator! A hajhullást megakadályozza! Kapható a feltalálónál, Lustig Andornál Aradon.”

Vagy egy negyed óráig sétált fel s alá a hirdető-oszlop, míg végre kibujt alóla — Róth Zsiga, Sugár Jenő dr. titokban Párisban lehetett ezen a héten, mert oly minuciozus pontosságú és minuciozus rongyosságú apacskosztümben jelent meg, hogy a Montmartre, vagy a Fortifikation legsötétebb alakjai is megirigyelhették volna. Juhász Árpád mint rakodómunkás diszelgett. Nagy derűtséget keltett egy hosszú, kiszáradt angol missz: Szabó Frigyes dr. két neveltjével, Steiner Jenővel, aki ennivalóan aranyos „baby” volt s Tárnok Miklóssal, aki mint boy scout jelent meg.

Hatalmas tussra zendített ezután a katonazenekar s bevonult Deutsch Andorné mint vásári árusleány luftballonokat tartva kezében, Deutsch Andor pedig mint bécsi fiakkeres hangos ostopattogás közt. A luftballonok hamarosan mind vevőkre találtak, nem tudni, a piros, vagy zöld gömbök, vagy pedig elárusítónójuk szépsége miatt, vagy pedig azért, mert a befolyt összeget jótékony célra fordítják: mint egy tábla hirdette, az agglegények árvái javára.

Deutsch Arthurné és Deutsch Arthur Pierette és Pierot festői kosztümében vonják maguk köré a bámulókat, dr. Stauber Andorné sikkes és vidám francia komorna, dr. Polónyi Jenőné ötletes és eredeti festőné kosztüm volt, dr. Polónyi Jenő pedig cukrász-jelmez. Kepes Márci mint franciskánus szerzetes vona magára az érdeklődést azzal, hogy nem vetette le maszkját s sokáig hiába is találgatták, hogy kit takar az álarc. Szenes Margit és Lici festői piros apacsruhájukban mindenkit elbájoltak, hódítóan szépek és elegánsak voltak. Vörös Henrik mellén nagy csomó ordóval jól szabott frakkjában bármelyik ország miniszterelnökének is beillt volna, Róth Zsigánén szintén nagyszerű piros selyem apacsruha volt, dr. Salgó Miksa nagykövetként diszelgett, dr. Kugel Edén rokokó ruha volt.

Tíz óra tájt érkezett meg Neuman Alfréd báró és neje. A bárónőn fantasztikus, csodaszép mályvakosztüm volt, Neuman Alfréd báró pedig papírból való cirkuszi clown frakkban.

rikné és leánya, Vörös Magda jelentek meg ezután. Vörös Magdán szintén piros apacsruha, szájában piros rózsza. Huszan is tessik neki egy perc múlva már a szépet, de az apacsleány hü marad társaihoz, a kérők közül az apacslegényt, Sugár Jenő dr.-t választja. Az anyakönyvvezető, Singer Lajos dr. mindjárt kéznél van s megtörténik a házasságkötés, csak hogy a vőlegény Tom Miggles-nek nevezi magát s arra a kérdésre, hogy mi az állása, lakonikusan felel:

— Ahogy én itt állok!

Dr. Salgó Miksáné mint midinette hódít s alig hiszük, hogy a rue de la Paix-n nála csinosabb masamódeleányok sétálgatnának.

A legitokzatosabb a társaságból azonban Fantomas volt, aki aprólékos gondnal másoltatta le a mozihós kosztümét s miután nem árulta el magát, mindhasztalan találgatták, hogy ki a titokzatos feketetrikós alak.

— Ez csak nő lehet! — mondta valaki —

Nézzétek meg csak, milyen szép lábai vannak!

S tényleg ez a következtetés, ez a feltevés hitre talál. Mindjárt egész csomó nevet hoznak fergalomba, de talán ma sem találta volna ki, kit rejt a fekete álarc, ha — Lukács Jenő dr. le nem veszi. Nemess Zsigmond kosztüm nélkül van, de azért valaki bekonferálja:

— Nemess Zsigmond dr. — Tisza István kosztümében.

Nagy derűtséget keltve vágatott be a terembe Radó Kálmán — mint lovas tengerésznagyvezetős. Vajda Ferenc és Montag Tibor mint olasz kammoristák rémitgették rőfös késekkel a jelenvoltakat. Bing János vörös róka vadász frakkban jelent meg. Egy Dickens korabeli magas szál ifju angol kávébarna öltönyében Zádor Jenőre lehetett ismerni.

A tarka, színes társaságban néhány frakk is volt látható, így Beregi Sándor dré és Lippai Dezső. — Tizenegy óra felé vidám serpentin-csala és kancsukládba ütközött volt a teremben, majd a résztvevők vacsorához ültek. Vacsora után sokan letették a jelmezt, hogy annál vidámabban folytathassák a táncot. És abban ez az ötletes, kedves mulatság sem tért el a sablontól, hogy a jókedv és tánc reggelig tartott.

Elfogták a kisleányok üldözőjét.

(Tettenért aradi szatir.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 27.

Több ízben foglalkoztunk már azokkal az utcai inzultusokkal, a melyeknek legtöbbször apró leánykák voltak passzív szereplői s amelyeknek titokzatos elkövetőit a rendőri nyomozás nem tudta kideríteni. Az utóbbi időben igen sűrűn fordultak elő ilyen esetek, nemrég az Andrassy-tér sarkán posztoló rendőrnek tetek jelentést arról, hogy valaki az Erzsébet-köruton megtámadja az arra haladó nőket, de mire detektívek mentek a jelzett helyre, a támadó már régen ellillant. Csak a közel múltban történt az az eset is, hogy egy ismeretlen férfi a Széchenyi-utcában megszólított egy kis leányt, a kit arra kért, jöjjön föl vele egy házemeletére, ahol várják s ugyanez az eset az Andrassy-uton is megismétlődött a napokban. A rendőrség széleskörű nyomozást indított minden ilyen eset után s bár az inzultusok elkövetőjét elfogni nem tudta, sikerült a beteg hajlamu férfi személyleírását megszerezni. Ma végre a rendőrség kezére jutott a titokzatos szatir, akit tetten érték éppen akkor, amikor kisleányokat pikáns módon szólított meg és az elfogott alaposan évanghizható azzal, hogy a többi ezetek nagy részét is ő követte el.

A Gizella-téri leány elemi iskola növendékeit, amikor ma délelőtt előadás után kijöttek az iskolából, az utcán egy beteges külsejű, sovány ember megszólította, erkölcsstelen szavakat mondott nekik és olyan tolatkodóan viselkedett velük szemben, hogy az egyik kis leány sirva visszaszaladt az iskola igazgatójához, Nikitsér Józsefhez, akinek elpanaszolta, milyen különös módon bánt velük, az utcán álldogáló idegen. Az igazgató rögtön kisetett az iskolából s amikor látta, hogy az idegen még mindig ott tartózkodik, a közelben posztoló rendőrhez szaladt, aki azután elfogta a férfit és előállította a rendőrségre.

Berecz Ferenc rendőrkapitány hallgatta ki a szerencsétlen embert, aki elmondta, hogy Samuel Albertnek hívják, régebben házaló volt, most nincs foglalkozása. A rendőrségen különben jól ismerik a most húszéves, csavargó külsejű embert, mert már több ízben volt dolga a rendőrhatalommal. Kihallgatása után a rendőrkapitány elrendelte előzetes letartóztatását. Samuel nem egészen normális ember, a hozzáintézett kérdésekre zagyva feleleteket adott s azt mondta: véletlenül szólította meg a kis leányokat.

A rendőrség most abban az irányban nyomoz, a régebbi utcai inzultusokat szintén ő követte-e el, mert valószínű, hogy közülök néhányban ő szerepelt.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szombat: Kaméliás hölgy, színmű. P. Márkus Emilia vendégfellépésével. (C. bérlet.)

* **Weil Magda hangversenye Budapesten.** *Budapestről* jelenti tudósítónk: A zeneakadémia disztermében a főváros legelőkelőbb zeneértő közönsége előtt hangversenyzett ma este Weil Magda minden várakozást felülmúló hatalmas sikerrel. A zseniális fiatal hegedűművész a legkényesebb izlésű publikumot teljesen meghódította és a csodálkozás, amely minden egyes számát kísérte, és a sűrűen felhangzó tapsok bizonyították, hogy a közönség nem várt meglepetésben részesült. Weil Magda már a műsorával is, — Goldmark, Bach, Eisler, Kócián, Hubay szerepeltek programján — szinte provokálta, hogy teljes művészi mértékkel mérjék és nem elnéző kritikát jött kérni, hanem egy öntudatos, kiforrott magyar művész akarta bemutatni készülségét, hivatottságát az ország legkompetensebb fórumának, a főváros közönségének. És Weil Magdának fényesen sikerült, amire vállalkozott. Már az első szám alatt a maga részére hódította azt a közönséget, mely a legjobbhoz, az abszolút művészhez szokott. Ráadásra ráadásra kellett játszania és ami a siker legeklatánsabb bizonyítéka: a koncert publikuma a hangverseny végeztével percekig tapsolta, és állva hallgatta végig a ráadást. A jelen volt aradiek büszkén vallották magukénak a hódító sikert és ünnepelték Weil Magdát, aki mellett *Denzl Oszkár* mesterien látta el a zongora-kíséretet. Sok szóbeszédre adott alkalmat a zeneakadémia tanárainak tüntető távolmaradása, akik a *Ser-cik* mester tanítványa ellen demonstráltak kezonyúkkal, holott a hangverseny rendező *Harmonia* részvénytársaság külön is meghívta a nagytekintélyű zenepedagógusokat.

* **Snitzler dráma az Apollóban.** A klasszikus irodalom egyik legszebb remekét, Snitzler „Szerelmeskedés” című drámáját mutatja be hétfőn az Apolló a legújabb *Henny Porten*-fímmel egy műsoron. 4256

* **A színház jelentései.** *Márkus Emilia*, akinek mostani aradi vendégszereplései valóságos ünnepei voltak az aradi színháznak, szombaton bucsuzik Arad közönségétől. A Kaméliás hölgy *Gautier* Margitjában lép fel negyedszer és ezuttal utóljára *Márkus* az aradi színpadon. Az eddigi három est csudálatosan nagy sikert hozott: állandóan zsufolt házak tapsoltak a nagy művésznőnek, akinek utolsó fellépése ilyen megkapóan szép ünnepévé teszi az aradi színházat s a közönség, akinek *Márkus* Emiliát különböző alakításaiban volt alkalma csodálni, meleg szeretettel, kitörő ovációval vesz bucsut a nagy művésznőtől.

Vasárnap délután az idei szezon első, nagyszerű operettje, a *Buksi kerül* színre, *Gyözövel* a címszerepben; este pedig a *Tám-lásszék* 10. énekes bohózat megy, az ismert *ki-tűnő-szereposztásban*.

* **A mozi két starja az Apollóban.** *Henny Porten* és *Suzanne Grandais*, a mozinak e két legragyogóbb starja áll ma moziláz-központjában. Az Apolló-színház figyelmes, áldozatkész direktója mind a két művésznőt egy műsoron léptette fel, hogy kábitó szépségüket és művészi kvalitásaikat egy és ugyanazon publikum előtt mérhessék össze. Bár nehéz volna kritikát mondani arról, melyik közülök a szebb és a nagyobb művész, *Henny Porten* maga a megtestesült női ideál, plasztikus alakjával, szoborszerű, finom arcával uralkodik a néző érzésin; *Suzanne Grandais* pedig végtelenül bájos, pajkos, fiatal leány, aki temperamentumát használja szépsége mellett fegyverül. Mindketten komoly, mély érzésekben viharzó drámában játszanak az Apollóban, amelynek nézőtere két nap óta minden előadáson állandóan zsufolva van. A mozi starjai holnap, szombaton vesznek bucsut a közönségtől. 4256

* **A sárga csikó ma utóljára.** Az *Uránia*-színháznak magyar újdonsága nap-nap után zsufolt házakat hozott. A közönség rokonszenvvel nézte ezt az igazi magyar filmet, melynek tárgya, feldolgozása, szereplője, rendezője, magyar földről került ki. Megelégedéssel látta, hogy hazai tárgyú régi dolgokat is lehet feldolgozni s hogy az ultramodern világban milyen jól esik egy kis hamisítatlan magyar levegő. Az a nagy tömeg, mely napok óta az *Urániában* élvezi a képet, biztosan érzi, hogy mikor idegen nagy vállalat áldozatkészességét látja, elismeréssel kell lennie *Pathé* iránt, ki a filmet a világpiacra bevezeti. A színház ma adja utóljára a képet, melyhez a pótműsor is elsőrangú anyagból van összeállítva. 3

* **A debreceni bombamerénylet az Urániában ma is látható.** 3

* **Egész könyvtárakat és egyes könyveket, régi iratokat, híres írók és államférfiak levelezését és kéziratait, eredeti festményeket, egész bélyeggyűjteményeket jó áron, készpénzért vásárolok.** Ugyisint veszek régi levelezéseket 1835—1875-iki évekből, főképpen pedig magyar bélyegeket 1871—72-ből, osztrákokat 1850—1858-iki időkből. Az irodalom és tudományosság minden ága üzletben gazdag választékban található, könyvtárak berendezését jótányosan szállítom, sőt elfogyott kiadású művek is kaphatók üzletben. Kívánatra árjegyzéket küldök. Ajánlatokra azonnal válaszolok, rendeléseket fordulólág intézem el. *Kerpel Izsó* könyvkereskedése és antikváriuma Aradon. 411

TANÜGY.

(—) **Tisztujtás az iskolaszékben.** Arad város iskolaszéke holnap délután négy órakor tartja tisztujtó ülését.

(—) **Segély az aradi tanító-internátusnak.** A kultuszminiszter az Aradvidéki tanító-egyesület aradi internátusának kétezer korona segélyt utalt ki.

Szigoru rendőrbíróság méltányos tanács

(A kikerült elvi döntés.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 27.

Több mészáros és hentesmester egészségügyi kihágásai arra készítették mult évben a rendőrséget, hogy fokozott ellenőrzés alá vegye ezeket a közegészségre káros üzelmeket. Igen természetes, hogy egy-egy ilyen meginduló mozgalom gyakran nemcsak az igazi bűnösöket, hanem az ártatlanokat, vagy legalább is jóhiszeműségükben tévedőket is sújtja. Egy ilyen esetben fejezte be most az eljárást a tanács méltányos ítélettel.

Erdős Ignác városi állatorvos mult év novemberében razzitát tartott a Thököly-téri hentesátrak között. Hivatalos eljárásában úgy találta, hogy *Guthir*, *György* aradi hentesmester árusító sátra nem áll a higienia azon nivóján, melyet a hus és hentesárak piaci árusítására vonatkozó miniszteri rendelet előír, nevezetesen úgy vélte, hogy *Guthir* kihágást követett el az által, hogy a sátor elején két darab nyers hájat helyezett el, mely a beporosodástól nem volt kellően megóva. A rendőrbíróságnál e miatt feljelentést tett *Guthir* ellen. A rendőrbíróság abból az elvből kiindulva, hogy a fogyasztó közönség egészségének megóvása végett szükséges az ilyenü kihágást elkövetők súlyos megbüntetése, a tényállás részleteinek lényegesebb kiderítése nélkül, *Guthir* *Györgyöt* a legszigorubb büntetéssel és pedig 50 kor, fő és 30 kor, mellékbüntetéssel sújtotta.

Guthir az ítélet ellen — *Molnár Oszkár* dr. ügyvéd útján — felebbezéssel élt a tanáchoz: felebbezésében azt fejtegette, hogy a jelen esetben kihágás egyáltalán fenn sem forog, mert azon elvi jelentőségű kérdésnek előzetes tisztába hozását kívánta, hogy a miniszteri rendelet mire vonatkozik? Vonatkozik egyáltalán minden, tehát nyers és elkészített hentesárra, vagy pedig csak azokra, melyeket minden további elkészítés, avagy főzés nélkül közvetlenül a fogyasztásra szántak.

Ugyanis a miniszteri rendelet indokolása azt az álláspontot látszik támogatni, hogy e rendelet csak a közvetlen fogyasztásra szánt húsmezíket kívánja fokozott védelemben részesíteni: ha pedig ez tényleg úgy van, úgy *Guthir* kihágást egyáltalán el sem követhetett, mert az a tény, hogy a sátorban a nyers háj a porosodásnak volt kitéve és arra bacillusok rakodhattak, még nem állapít meg kihágást, mert a hájat, hogy az emberi fogyasztásra alkalmas legyen, előbb 120 fok meleg mellett kell sütni.

Mit tesz egy jól megindokolt, de kellemtelen érveket tartalmazó felebbezéssel szemben a tanács olyankor, midőn már a felebbezés jelzi, hogy a miniszterhez akar menni, hogy az elvi jelentőségű kérdésben, elvi jelentőségű határozatot kapjon. Előveszi a rendőri büntetőszabályokat és leszállítja a büntetést 5 korona pénzbüntetésre; ilyen mennyiségű pénzbüntetés ellenében pedig sem a bűnösség, sem pedig a büntetés mértékének kérdésében nincs további felebbezés.

Igaz, *Guthir* megszabadult a súlyos pénzbüntetéstől, azonban a tanács eljárását nem helyeselhetjük, mert nem lett volna szabad az utat elzárni, hogy — e gyakran előforduló kérdésben — helyes jogászai éllel megfogott felebbezés kapcsán a miniszter elvi jelentőségű határozatot hozzon.

Hamis névvel dolgoztak a pokolgépesek.

(A bukaresti nyomozás eredménye. — Mandazeszku és Avram nem a tettesek neve. — Bugarski Katalin jelentkezett Kiewben.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Debrecen, február 27.

Napról-napra nő a homály az elmenekült pokolgépes merénylők körül. Román földön eltűntek az ügyesen dolgozó emberek és a bukaresti nyomozás eddigi eredménye még azt az eredményt is lerombolta, hogy a két román tettes neve Mandazeszku és Avram. Most már valószínű, hogy a két nevet csak utlevél kéreésre használták fel. Másik vereséges eredménye a nyomozásnak, hogy a bűnben részesnek látszó Bugarszki Katalin előkerült, önként jelentkezett, de mindjárt ki is tűnik, hogy nincs köze a debreceni rettenetes tethöz.

A mai újabb részletekről ezek a tudósítók szólnak:

Nincs eredmény!

A budapesti rendőrség kiküldöttjei az egész vonalon nagy buzgalommal vezetik a nyomozást, az eredmény azonban ezideig csupa negatívum. Sárközy detektív Hadikfalvára utazott, hogy Kovács Anna és a levélbélyegző ügyére világosságot derítsen. Megállapította a nyomozás során, hogy Hadikfalván Kovács Anna nevű nő nem lakik, nem is lakott. Olyan bélyegzőt, mint aminővel a haláltvivő levelet bélyegezték, Hadikfalván tizenöt évre visszamenőleg nem találtak. Az osztrák hatóságok mindenben segítségére vannak az államrendőrségnek. Neubeck rendőrfőbiztos Romániába utazott, hogy a tettesek után nyomozzon és őket üldözze. A budapesti rendőrség befejezte itt a nyomozást. A rendőrség hírosan érintette, hogy román hatóságok még csak nem is válaszolnak a távirati megkeresésekre.

A nyomozás most már a pokolgép készítését derített a pokolgép készítésére. A merénylet tettesei a román hatóságokhoz este érkeztek Itzkányba Pásztor felé, ahol podgyászukat vámvizsgálat alá vették. A vizsgálat során ekrazi a pokolgép náluk, ezt tehát itt kellett bevizsgálni. Nagy hete, a múlt pénteken a pokolgép csomagot és még az utolsó csomagot elutaztak Itzkányon át Burdujenin felé félvilági hölgy társaságában, ahol jegye csak Hadikfalváig volt érvényes.

A két román tettes a különbözetet a hölgynek adták, akik velük a román hatóságokhoz. A két román tettes Burdujeninben utaztak. Vasnapra nyomtalanul eltűntek a román hatóságok felől újra a burdujenin állomásra, ahol felültek a Bukarest felé vezető vasútvonalra. A román főváros felé tartó távirati megkeresésre sem érkezett semmilyen válasz.

Hogy Károly detektív főnök tegnap visszajött Csernovicból Budapestre. Elutazása előtt azt a táviratot küldte el a budapesti rendőrségnek, hogy felismerték a leopárdbőrt, a pokolgép csomagot borító vásznon a kézírás. Később tehát, hogy a tegnapi táviratomban jelölt két egyén a tettes. Igazi nevük utlevéllel volna megállapítható. A Csernovicból küldött bűnügyi tisztviselő megállapította kétségtelenül, hogy a tettesek február 23-án Romániából jöttek Ausztriába és 20-án elhagyták Ausztriát és Burdujenin felé Romániába. Burdujeninben látták őket még aznap délután, sőt 23-án reggel is. Elutaztak egyelőre nyomuk veszett. A cserno-

vici rendőrtisztviselők ma este Bukarestbe érkeznek. A tettesek Burdujeninben találkoztak egy nővel is, kinek személyleírása Bugarskiéhoz csak hasonlít. Egy Tódor Avram, vagy hasonló nevű itteni feljegyzések szerint zseb- és kabátolvaj. Magyarországból ki van tiltva s így ujjlenyomata lehet. Kérem ennek képletét. Telefonon eddig nem tudtam beszélni, zavarok miatt. Debrecennel közöljenek mindent, onnan kérek választ. Nincs-e tetteseknek mint artistáknak, valamely műsoron fényképük? Nagy Károly.

A detektív főnök távirata alapján a rendőrségen utánanéztek az adatoknak és megállapították, hogy 1908-ban letartóztatta a budapesti rendőrség Avram Tódort, akit innét Romániába toloncoltak. Avram fényképe megvan az országos bűnügyi nyilvántartásban.

Bugarszki Katalin jelentkezik.

A kiewi osztrák-magyar konzulátustól ma délelőtt távirat érkezett a debreceni ügyészséghez, amelyben a konzulátus arról értesítette az ügyészséget, hogy Bugarszki Katalin önként jelentkezett az ottani konzulátuson. Előadta, hogy a lapokban értesült a debreceni merénylőről s minthogy az ő nevét is belekeverték a merénylet ügyében, kötelességének tartotta, hogy a konzulátuson jelentkezzen. Elmondta, hogy kedden érkezett meg Kiewbe és Mikoleszku kereskedőnek a Mihajlowska-pereulok 9. szám alatt lévő házában lakik. Ő a két bombavetőt nem ismeri és soha nem is hallott róluk s tiltakozik minden gyanúsítás ellen. Debrecenben csak azért volt, hogy kislfiát meglátogassa. A konzulátuson jegyzőkönyvet írtak fel a kihallgatásról s a táviratban közlik azt is, hogy ezt a jegyzőkönyvet postán küldik. A Bugarszki Katalin ellen kiadott letartóztatási parancsot egyelőre nem vonták vissza.

Ma kihallgatták Szoboszlón Bugarszki Katalin kis fiát, ki elmondta, hogy anyja több ízben meglátogatta őt. Legutóbbi szoboszlói látogatása alkalmával Debrecenbe is bementek. Arra a kérdésre, hogy beszéltek ott valakivel, a kisfiu azt felelte, hogy anyja egy bácsival rövid ideig beszélt az utcán, aztán tovább mentek. Több üzletben és cukrászdában voltak. Arra a kérdésre, hogy voltak-e a püspök háza előtt a kisfiu azt mondta, hogy nagyon sok nagy ház előtt sétáltak el.

A hamis nevek.

Csernovicból jelentik: Neubeck csernovici rendőrfőbiztos, aki a tettesek nyomozására elutazott, ma táviratban számolt be eljárása eredményéről. E szerint Bukarestig üldözte a pokolgépes merénylőket, de Mandazeszku és Avram eltűntek a román fővárosban. Teljesen nyomuk veszett. A román rendőrség is nagy apparátussal kutatja a gonosztevőket.

A romániai nyomozás kétségkívül megállapította, hogy azon személyek, kiknek a Mandazeszku és Avram névre kiállított utlevelet kiadták, nem azonosak a merénylőkkel. Valószínű, hogy az állítólagos Mandazeszku és Avram az utlevelet valahogyan megszerezték, hogy ezzel legitimálják magukat. A bukaresti rendőrség megállapította, hogy Mandazeszku és Avram nevű egyének léteznek, de ezek a merénylőkkel nem azonosak.

Csernovicból jelentik: A Budapest felé utazó hírt, hogy a merénylők különböző utakon menekültek volna el, tarthatatlanná teszi az a kihallgatás, melyben Visnovsky kalauz a csernovici rendőrségen beszámolt a merénylők utazásáról. Visnovsky kijelentése szerint Mandazeszku és veje volt félvilági hölgy második osztályon, Avram harmadik osztályon utazott Itzkány felé. Itzkányban két óráig tartózkodtak és ezt az időt a vasuti vendéglőben

mind a hárman együtt töltötték. Többek között a birkozásról volt szó, miközben Avram dicserő Mandazeszku erejét. A beszéd folyamán kitudódott hivatásuk és nevük is (?) Később Burdujenin felé folytatták utjukat. A Visnovsky által adott személyleírás megegyezik a tanúk eddigi adataival.

Debrecenből jelentik: A debreceni rendőrség az összes hazai rendőrségeknek ma megküldötte a merénylők személyleírását. Az osztrák hatóságok egy csomó levelet kaptak, a melyben ismeretlen egyének azt írják, hogy a rendőrséget nyomra tudnák vezetni. Ezeket megküldték a debreceni rendőrségnek, mely a leveleket figyelmen kívül hagyja.

Tisztítás helyett foglalás.

(Ötletesen behajtott ékszeradósság.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 27.

Sokat beszélnek most Aradon arról az ötletes és szerencsés esetről, amely régóta behajthatatlan tekintélyes követeléséhez juttatott egy aradi kereskedőt. Geller Izidor Andrásy-téri ékszerészről már évek előtt több ékszer, értékes tárgyat vásárolt egy aradi nagyiparos, aki az ékszerek árából ezerháromszázötven koronával adós maradt. A tartozás jó hosszú ideig fennállott és hiába kísérelt meg az ékszerész mindent: nem tudott hozzájutni a pénzéhez. Ügyvédek kezére került a dolog, de még így sem járt végére követelése behajtásának a kereskedő. Geller már egyezkedni is hajlandó lett volna és megajánlta — hogy azonnali fizetés esetén nyolcszáz koronával is beéri, de a nagyiparos egyáltalán nem mutatott hajlandóságot a fizetésre.

Néhány nap előtt egy délelőttön a nagyiparos gőzfürdőbe indult. Amint a Simay-fürdő felé befordult, észébe jutott, hogy értéktárgyait nem viszi a fürdőbe, hanem a Petőfi-utcai Teltsch-féle ötvös üzletben hagyja, úgy is kell egyet-mást javítani az ékszereken. Betért az üzletbe, lerakta ujjairól a csillogó, nagy értékű kövekkel ékes gyűrűket, az óráját, láncát és azt kérte: ameddig a fürdőben jár, tisztítsák meg az értékes tárgyakat. Pár perccel a nagyiparos távozása után Geller Izidor hozott valami apró javítani, forrasztani valót az ötvöshöz. Az ékszerész szakértő kíváncsisággal nézegette az ötvös asztalán heverő ékszereket és meg is kérdezte:

— Ugyan kié ez a gyönyörű gyűrű? Meg az a másik?

Meglepetéssel halotta, hogy az ezeket érő ékszer az ő régi adósáé. Amint ezt megtudta, azonnal elsieltett ügyvédjéhez Rosenberg Miksa dr.-hoz és tanácsot kért.

— Ügyvéd ur — mondta — azt hiszem most hozzá lehetne jutni a követeléshez. A nagyiparos ékszerei jóval többet érnek ezerháromszáz koronánál!

Az ügyvéd tanácsára Geller visszament az ötvösműhelybe, hogy lehetőségig késleltesse az ékszerek tisztítását. Kis vártatva megjelent Teltsch üzletében Rosenberg dr. Török Dénes végrehajtóval és az ékszereket, a nagyiparos ékszereit annak rendje és módja szerint lefoglaltatta. A végrehajtó összeszedte az ékszereket, magához vette és ezzel a kis társaság el távozott az ötvösműhelyből, ahol a nagyiparos fürdőből jövet már csak hült helyét találta ékszereinek.

A különös foglalásnak ma volt a folytatása. A nagyiparos ügyvédjével ma eljuttatta az ezerháromszáz koronát és annak kamatos kamatait Rosenberg Miksa dr.-hoz, hogy visszakaphassa ékszereit.

Katonák az Országos Kaszinó ellen

(A Vay—Gerő affér következményei.)

Távirati tudósítás.

Budapest, február 27.

Vay Gábor gróf nyílt levele, melyben Hausknechtnek nevezte a palotaőröket, nagy és izgalmas affért provokált. A palotaőrök három tisztje, Horváth Péter alezredes, Gerő és Bardi századosok provokálták Vay Gábor grófot. A tisztek megbízottjai, Artner és Roskóványi őrnagyok tegnap jelentek meg a fiatal grófnál és elégtételt kértek tőle a nyíltlevél sértő kitételeiért. Vay gróf délután nevezte meg segédeit, az affér elintézésével Szmezsányi György és Zlinszky István képviselőket bízta meg. Ez a diszpozíció az új folyamán módosult és Szmezsányi helyébe Beniczky Ödön volt képviselő került, aki egy ilyen minőségben elfoglalt álláspontja miatt a közelmúltban mondott le tiszti rangjáról.

Mielőtt az affér tulajdonképeni elintézésére kerülhetett volna a sor, érdekes és szokatlan összeütközés támadt a két fél segédei között, akik ma délben találkoztak az Országos Kaszinóban. A tárgyalás megkezdése előtt a két őrnagy kijelentette, hogy

az ellenfél segédeit nem fogadják el, mert Beniczky és Zlinszky egy hasonló ügyben már merev álláspontot foglaltak el.

A két őrnagy ezzel sarkonfordult és távozt az Országos Kaszinóból. Beniczky és Zlinszky azonnal a főrendiházba siettek, ahol kihívták az ülésteremből Vay Gábor grófot és közölték vele a kaszinóban történeteket. Néhány perccel később megjelentek a főrendiházban Artner és Roskóványi őrnagyok, akik szintén Vay grófot keresték, közölték vele, hogy segédeivel nem tárgyalhatnak és arra kérték, hogy délután négy órára küldjön más segédeket az Országos Kaszinóba. Feltűnést keltett, hogy a mikor a négy segéd a folyosón találkozott nem is üdvözölték egymást.

Vay Gábor gróf azonban kijelentette, hogy nem hajlandó más segédeket megnevezni és nem hajlandó arra sem, hogy elégtételt adjon a palotaőrök tisztjének, akiknek működése felett mint törvényhozó gyakorolt kritikát. Ez a segédek álláspontja is így valószínűleg az az affér is egyoldalú jegyzőkönyvvel intéződik el, mint a Gerő-afférek legtöbbje.

Vay Gábor grófnak azonban nehezebb a helyzete, mint a többieknek, akiknek Gerőékkel afférjuk volt. Vay mint aktív tiszat szolgált a hadseregben, mint tüzérkapitány Lobkovitz hadtestparancsnok segédtisztje volt és ma szolgálaton kívüli katonai viszonyban van. Nem tagja a Nemzeti Kaszinónak, de helyet foglal az Országos Kaszinó tagjai sorában, ahol tudvalevőleg négyszáz katonatiszt van. Most megint fölmerül a kérdés, vajon katonák azonosítják-e magukat a palotaőrökkel. Felsőbb katonai körökben máris mozgalom indult, hogy Gerőéknek elégtételt szerezzenek.

A mozgalom abban a fenyegetésben nyilvánkozik meg, hogy

a katonatisztek valamennyien kilépnek az Országos Kaszinóból,

ha egy kaszinótag megtagadja tisztársainak a lovagias elégtételt. Wekerle elnöksége óta szigorúan száműzve van az Országos Kaszinóból a napi politika, most azonban nem lehetetlen, hogy ebből az ügyből kifolyólag felesapnak egy politikai harc hullámai és kenyértörésre kerül

a dolog. Vay Gábor gróf nem hajlandó engedni elfoglalt álláspontjából és vagy 5 lép ki a kaszinóból és vele az összes ellenzékiek, vagy pedig a katonatisztek hagyják el az Országos Kaszinót.

HIREK.

Arad város és a debreceni merénylet.

(Egy elmaradt indítvány. — A polgármester részvétele.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától

Arad, február 27.

A csütörtöki rendkívüli közgyűlés előtt Stauber József törvényhatósági bizottsági tag megjelent Urbán Iván báró főispánnál és bejelentette, hogy napirend előtt indítványt akar tenni arra, hogy Arad közönsége táviratban fejezze ki részvétét a debreceni állapotok felett, akiket a magyar nemzeti ügy vértanúinak tekint és egyben üdvözölje a szerencsésen életben maradt Miklóssy püspököt.

Hogy a tisztújító szék ne kezdje munkáját a gyászos esetre emlékezéssel, abban állapodtak meg, hogy a város közönségének hangulatát fejezze ki Varjassy Lajos polgármester, a gyilkos gép pusztításától megmenekült Miklóssy István hajdudorogi püspökhöz írt átiratban, amelyben a törvényhatóság részvétét és szerencsekívánatait fejezze ki. Az átirat a következő: Méltóságos püspök ur! Mély megilletődéssel szereztünk tudomást arról a szerencsétlenségről, melynek Méltóságod kiváló munkatársai és felebarátai áldozatul estek. A gondviselés csodálatos bölcsessége a g. kat. egyházat megkímélte a csapástól, hogy Méltóságodat gonosz kezek pokoli munkája életétől megfosssa. Az egyházat mélyszégyenében és szomorúságában megnyugvással töltheti el az a tudat, hogy böles vezetője meg nem félemlítve a halállal való fenyegetéstől, a jövőben is rendületlenül szolgálja fogja annak a hazának nagy érdekeit, melynek majdnem martirja lett. A gör. kat. egyháznak hű odaadó harcosait ragadta el a sors kiméretlensége, de enyhíti a mély fájdalmat az, hogy Méltóságodat semmiféle gáztett nem tudta eltántorítani ezektől az eszméktől, amelyeknek eddig is híve volt, de amelyekért folytatott küzdelemben most a halállal való szembenállás a kipróbált férfias bátorság és a veszélyben még jobban megedzett erőnek nimbuszát fogja bevinni. Midőn Méltóságodnak a szenvedett veszteségért legmélyebb részvétünket fejezzük ki, hálát adunk a gondviselésnek, hogy a gyilkos bomba pusztításától bölcsen megóvta. Varjassy Lajos, polgármester. A polgármester a március havi közgyűlésnek jelentést tesz erről a lépéséről.

Akit kétszer nyugdíjaznak.

— A rendkívüli közgyűlés tévedése. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától

Arad, február 27.

Kádas Kálmánt, Arad város főjegyzőjét, nyugdíjazták egyszer és nyugdíjazni fogják másodszer is. A csütörtökön lezajlott izgalmas tisztújítás érdekességei közé tartozik az a különös esemény is, amelynek megtörténtét azonban igazolja az a nagy meglepetés, amelyet a főjegyző választás eredménye keltett.

Midőn Urbán Iván báró elnöklő főispán kijelentette, hogy a törvényhatóság Angel István drt választotta meg főjegyzővé, felállott a zugó, zsidongó városcsapat hangos beszélgetését izgalomtól reszkető hangjával tulharsogni nem győzve, Varjassy Lajos polgármester és azt indítványozta, hogy a közgyűlés Kádas Kál-

mán főjegyzőt érdemeinek elismeréséül illetményeinek teljes összegével nyugdíjazza.

A törvényhatósági bizottság tagjai az alig néhány perccel előbb lezajlott szavazás hatása alatt nem is igen figyeltek a polgármester szavaira, de különben is mindenki véleményével egyező volt az indítvány, annak ellene senki nem mondott, a főispán mint határozatot mondotta ki a főjegyző nyugdíjaztatását teljes fizetéssel, azon az alapon, hogy a miniszteri jóváhagyást váró szabályrendelet az 1913. január 1-től nyugdíjba vonulónak, ha 35 évet szolgált, a teljes fizetést biztosítja.

Ma, amikor a kedélyek megnyugodtak és a tegnapi eseményeket nyugodtabban tekintették át, rájöttek, hogy a főjegyző nyugdíjaztatását kimondó határozat nem állja meg a helyét, mert a tisztújító közgyűlés napirendjére ilyen indítvány felvéve nem volt. Már pedig a közgyűlésen csak azt lehet tárgyalni, amit a meghívón meghirdetnek. A márciusi közgyűlésnek lesz a dolga, hogy a főjegyző nyugdíj-ügyét szabályszerűen elintézzék.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése. Lényegtelen hőváltozás várható, helyenkint, főleg délen csapadékkal. — Sürgönyprognózis: Enyhe, délen sok helyütt csapadék.

— Wied herceg a cárnál. Pétervárról jelentik: Wied Vilmos herceg ma reggel negyed kilenkor titkára kíséretében megérkezett. A pályaudvaron Tolleben, a cár szárnysegéde fogadta, akit a cár melléje diszkamarásuk osztott be. A pályaudvarról Wied herceg a téli palotába ment, ahol a vendéglakosztályban szállt meg. Délnél Carszkojeszelóba ment, hol a cár és a cárnő fél egykor kihallgatáson fogadta. Ezután a herceg részt vett a cári pár reggelijén.

— Árverés egy aradi lapvállalatnál. Arad egyik régi lapvállalata az Arad és Vidéke, amely hosszú idő óta a Justh-párt hivatalos organuma, válságos helyzetbe került. A lapot kiadó Kalmár Nándor és társa cég ellen még a múlt év őszén csődöt kértek és a csődtömegtől három havi időre Priegl István dr. az aradi függetlenségi-párt elnöke vette bérbe a lap kiadását. Ez a bérlet, amelyet közben meg is toltak egy hónappal, február 28-án járt le és így most el kell dölni annak, hogy mi lesz a további sorsa a lapnak. A hitelezők kérelmére a mai napra árverést tüztek az Arad és Vidéke lapvállalat összes nyomdai felszerelésére. Az árverésen, amelyet Török Dénes végrehajtó vezetett, a cég számos külföldi és budapesti hitelezője képviseltette magát, akiknek együttvéve nyomdai gépekért, felszerelésekért és papír-árúért negyedmilió korona követelésük van a csődbe jutott vállalatnál. Megjelentek az árverésen természetesen az aradi érdekeltek is és több aradi nyomdatulajdonos. Az árverés megkezdése előtt az a kérdés merült fel, hogy az Arad és Vidéke napilap kiadói tulajdonjoga is árverésre kerül-e. A nyomdavállalat hitelezői elsősorban a kiadói jog elárverezését kívánták, ezzel szemben azonban más oldalról az a nézet merült fel, hogy erre árverés ma nem tartható, mert az árverési hirdetményben nem tüntették ki, hogy a kiadói jog is árverésre kerül. A csődbíró fog csak dönteni abban a kérdésben, hogy a nyomdai felszerelések és a kiadói jog milyen sorrendben kerüljenek árverés alá.

— A vezérkari főnökök értekezlete. Bécsből jelentik Március végén vagy április elején valamennyi hadtest vezérkari főnöke értekezletet fog tartani Bécsben, amelyen a hadtestek belső szolgálati dolgait fogják megvitatni.

— Jövedéki kihágással vádolt szeszgyárosok. Temesvárról jelentik: Másfél esztendeje, hogy a temesvári pénzügyigazgatóság Blau testvérek ottani szesznagykereskedők ellen vizsgálatot indított nagyarányú szeszjövédéki kihágás miatt. A cég egyik embere egy temesvári bélyegzőgyártól már „Magyar Királyi pénzügyőri szakasz, Arad.” felirattal bélyegzőt rendelt, amit a pénzügyigazgatóság megtudott, gyanusnak talált és a rendőrség segítségével megállapította, hogy a megrendelő Blau Leó szesznagykereskedő irodájába viszi a bélyegzőt. Szorgalmasan gyűjtötték ezután az adatokat és megállapították, hogy két év alatt a cég 546 hektoliter szeszt szállított ki bejelentés nélkül, ami által a kincstár 87410 korona erejéig megkárosította. A pénzügyigazgatóság ma feljelentést tett a temesvári királyi törvényszéken a nagykereskedő ellen és azt kéri, hogy a kincstár kárára elkövetett jövedéki kihágásban mondja ki a törvényszék bűnösnek és őt az adóösszeg négyszeres összegének, 349,734 korona pénzbüntetésnek megfizetésére kötelezze. Az összes behajthatatlansága esetére a pénzügyigazgatóság hat havi börtönbüntetés kiszabását kéri.

— Élővizsatorna Arad és Lippa között. Ez lesz a témája annak a felolvasásnak, amelyet március elsején (vasárnap) délelőtt 11 órakor tart az aradi Kereskedelmi és iparkamara dísztermében Szilárd Emil Temesvár főmérnöke. A kormány tudvalévően legutóbbi költségvetésében közel egy millió koronát vett föl a Maros szabályozásának munkálataira. Részben ennek az összegnek felhasználásával, részben pedig egyéb anyagi források segítségével megalkotható volna Szilárd főmérnök terve, amely — mint értesülünk — azon alapszik, hogy a Marosból kiágazóan Lippa és Arad között élővizsatornát kellene létesíteni, amely hajózható lenne. A terv fölöttébb érdekli Arad és a környék kereskedő és gazdaközöniségét, mert megvalósulása esetén a szállítás lényegesen olcsóbbá válnék.

— Halál az állomáson. Lugosról jelentik: Tegnap reggel egynegyed négy órakor a lugosi állomáson özvegy G. Szabó Józsefné 59 éves szapárfalvai asszony Buziásfürdőre akart utazni. Midőn a tehervonat fűttengett, azt hitte, hogy a buziási személyvonat indul el, nekiszaladt a tehervonat lokomotívjának, amely elütötte. Az asszony koponyacsonttörést szenvedett és azonnal meghalt. Mehring Vencel állomási portás vissza akarta rántani Szabónét, a vonat őt is ellökte. Szerencsére csak könnyebben sérült meg. A vizsgálat megindult.

— Az ezredorvos büne. Olmützből jelentik: Az idevaló cseh lapok jelentése szerint a 31. landwehr gyalogezred egyik ezredorvosát és négy altisztjét katonaszabadtítás miatt letartóztatták és a krakkói katonai fogházba vitték. Azzal vádozzák őket, hogy száztól ezer koronáig terjedő összeggel megvesztegették magukat és ennek fejében számos legényt megszabadították a katonai kötelezettség alól.

— Meggyilkolt milliomos. Párisból jelentik: Ma este holtan találták Harry Collet amerikai milliomost. Először azt hitték, hogy öngyilkosságot követett el, de később megállapították, hogy gyilkosság áldozata lett, mivel testén több sebet találtak. Zsebében mindössze két frank volt, azonkívül semmi értéke, vagy értékpapírja nem volt. Collet földközi utazásán volt és pár nap múlva visszaakart térni Amerikába.

— Az orosz külügyminiszter marad. Pétervárról jelentik: Sasszanov külügyminiszter visszalépési kérelmét a cár érdemeinek elismerése mellett visszautasította.

— A fiumei szerb kémek. Fiuméből jelentik: A határrendőrség február elején nagy szerb propaganda gyanúja miatt négy embert fogott el. Hetekig tartó vizsgálat után a zágrábi kormány úgy határozott, hogy ha a katonai kémkedésről nincs szó, toloncolják el őket. Ma az ügyben fordulat állott be. A Fiuméba érkezett hadbíró kihallgatta a foglyokat és a tanúkkal szembesítette. Az elfogottak közül hármat szerb katonának minősítettek és a zágrábi helyőrség fogházába szállították, egyet pedig Selenicoba toloncoltak.

— Bicskázó apacsgyerek. Ma délután négy óra tájban a Maros töltésének Virág-utcai részén egy tizenhét éves fiú bicskájával megszurta Csernák György nevű társát. A gyermekek sárkányt eregettek a Marosparton, játék közben összeveszttek és így történt a késelés. Csernákot súlyosabb sérüléseivel hazaszállították, késelő játszótársát pedig a rendőrség vette őrizetbe holnapig, amikor átkisérik a fiatalokorak bíróságához.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 27-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: Munteán György bérkocsisnak István nevű fia. Schnitzer Alfréd mag. hivatalnoknak Magdolna nevű leánya. Gyuráki András fékezőnek Tibor nevű fia. Meghalt: Özv. Kron Ferencné 82 éves magánözönő. Özv. Jovián Ödöné 60 éves oseléd. Ilyés Sándor 38 éves asztalos neje. Mácsán György 44 éves napszámos. Bradean Kornél 9 hónapos fiú. Házasság nem fordult elő.

— Tolnai Viláplapja minden száma kapható Krausz Paulin könyvkereskedésében.

— Lettár miatt mélyen leszállított árak Fischer-féle Nagy Arubázában, Arad Szabadság-tér 12. sz. alatt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Viszály a Főnemesi ligában.

(A különös levél.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, február 27.

A megalakulás során megakadt Főnemesi Liga elnökei között még áll a harco rendületlenül, a ligát Berényi János, egy részvénytársaság igazgatója akarta létrehozni. A szervezőbizottság összeállítása is megtörtént, de hogy tovább nem juthattak, annak az volt az oka, hogy az elnökök között viszálykodás ütött ki. Berényi gróf ajánlatára a szervezőbizottság Mirbach Emil gróf várkapitánysági szántisztet választotta meg elnökül. Egy szép napon Berényi arról értesült, hogy Mirbach ülést hívott egybe, amelyen jegyzőkönyvet vettek fel arról, hogy ő jogosulatlanul veszi át a postai küldeményeket. Sőt felhangzott ellene az a vád is, hogy a küldeményeket eltulajdonítja. A jegyzőkönyvet Mirbach grófnak kívül, Nyáry Gyula báró és Gyórfly Samu báró is aláírták és ezt beküldték a postaigazgatóságnak. A jegyzőkönyv miatt Berényi gróf mind a három főurat Porteleky László dr. utján feljelentette rágalmazás és becsületsértés miatt.

A pör már javában folyt, amikor Berényi gróf felesége címére egy vaskos levelet hozott a posta. A levelet eleinte nem merték felbontani, mert azt hitték, valami robbanóanyag van benne. Pedig egészen más valami volt a levélben... A gróf az izléstelen inzultust sem hagyta annyiban. Irázzakértőkkel vizsgálattatta meg a boríték címzését és az a gyanu érelődött meg benne, hogy az inzultust is Mirbach gróf követte el. Feljelentést tett tehát emiatt is a gróf ellen és a feljelentéshez csatolta az inkriminált levelet annak tartalmával együtt.

A pört ma tárgyalta Vecsey büntető járásbíró, aki előtt Mirbach védője, Marton Pál dr. bizonyítékot ajánlott fel arra, hogy védenese teljesen távol állott az éretlen inzultus elkövetésétől és hogy abban neki semmi része nem volt. Ítéletre nem került sor.

§ Nem amerikai párbaj, csak öngyilkosság. Sokat emlegetett ügyben fejeződött be most a vizsgálat. Emlékeztet, hogy a múlt hónap közepén az aradi Központi szállóban öngyilkosságot követett el Raab Miklós komáromi biztosítóintézetbeli hivatalnok, aki a rendőrséghez intézett bucsu levelében azt írta, hogy amerikai párbaj áldozata. Azt is megemlítette, hogy egy hónappal az öngyilkosság elkövetése előtt Budapesten lakó ellentelétől egy hónapi haladékot kért, de nem kapott. Az aradi vizsgálóbíró az ügyességgel együtt megindította a nyomozást. Írtak a komáromi királyi ügyészségre, hogy hallgassák ki a gyanúsítottakat. A nyomozást széles körben lefolytatták, azonban Raab állítólagos ellenfelét nem sikerült kideríteni. Az ügyesség lefoglalta azt a levelet is, amelyet a fiatal életunt Budapesten lakó bátyjához intézett. A levélben Raab Miklós sokat értelez, azonban az amerikai párbajról nem tesz említést. A kir. ügyesség azzal az indokolással szüntette be az eljárást és tette irattárba az ügy iratait, hogy az amerikai pár egészen valószínűtlen.

§ Kereskedő és bankigazgató pöre. B. F. volt aradi kereskedő, aki most Trozzenán lakik, nemrégiben valami követelést támasztott az aradi Hitelbankkal szemben. A bank egyik igazgatója, Wittich Sándor erre levelet írt a kereskedőnek, amelyben többek közt az volt, hogy a felesége egy alkalommal zálogba tett óráját anélkül vitte el az intézetből, hogy a kölcsönösséget kifizette volna, egy más alkalommal is megpróbálta zálogba tenni ékszerét így „kiemelni”, de sikertelenül. A levélben említés volt téve arról is, hogy a kereskedő régebben betöréssel lopás ellen biztosítást kötött és aztán feljelentést tett a rendőrségen, hogy nála betörést követtek el, de az ügy ránézve kellemetlenül intéződött el, mert a nyomozás megállapította, hogy az ékszereket ő maga zálogosította el. B. a levélben foglaltak miatt becsületsértés és rágalmazás miatt feljelentést tett Wittich ellen az aradi járásbírósnál, amely legközelebb tárgyalja az ügyet.

§ Felmentett szövetkezeti igazgatók. Néhány évvel ezelőtt Aradon börtönműködő szövetkezet alakult, amely öt-hat évi fennállás után csődbe került. Mint mindig, úgy ez esetben is vizsgálat indult az iránt, hogy nincs-e vétkes, vagy csalárd bukásról szó. Néhány apróbb könyvelési szabálytalanság tényleg történt és így az igazgatók, Várhol László és két társuk ellen vétkes bukás miatt eljárás indult, az aradi törvényszék azonban Sugár Jenő dr. és Goldzicher Albert dr. védelme után felmentette őket.

TARKASÁGOK

(A borralaló.) A huszadrangu kis vendéglőben nézeteltérés támad, a véletlenül betört vendég és a borfia — éthordó — között egy személyben között.

— Nézze: rosszul adott össze — száll a vendég. — Egy korona negyvennel többet számított, mint amennyi jár.

— Nem baj nagyságos ur. Majd le meblőztetik valami ezt az egy korona negyvenet a borralalómból!

(A segítség.) A nyugodtan ballagó utas szorosan csavargó toppant valahol a Csilla téren. Az utas természetesen segítségért akart kiabálni, de az utonálló megalázta:

— Megnyugtathatom, hogy én csak a pénz és óráját veszem el. De ha segítségért kiabálna, mindjárt itt terem a pajtásom az erdőből és meg az utaló darab ruhát is lehurzza magáról.

A virágkedvelő közönség

szives figyelmét felhívom gyönyörű cserepes jáczintjaimra, melyeket feltűnő olcsón árusítok, ugyszintén azaliákat, rododendron-okat legszebb választékban ajánlok. Tavasz virágkiültetéseket legizlésebben elkészítem.

Pauzár Sándor kertészete

Arad, Weitzer János-utca 9.
Telefon szám 565.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Aradi heti gabonavásár.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 27.

Minthogy az idő továbbra is enyhe maradt, a mezeli munkálatokat nemsokára mindenfelé megkezdik.

A gabonaüzlet irányzata emelkedő, amihez főimpulzust a malmok jobb vételkedve adta.

Elkelt a mai piacon:

1500 mm. buza	23.40—24.—
1000 mm. tengeri	12.80—13.—
Rozs	16.—
Árpa	14.—
Zab	13.—

Az árak száz kilogrammonként koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Árú- és értéktőzsde

Budapest, február 27.

Készárú.

Amerika egynegyeddel magasabb. Kínálat, vételkedv gyenge, 8 ezer mm. 5—7 és fél fillérrel magasabb.

Határidő.

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Buza 1914. áprilisra	12.36—12.37	12.32—12.33
Buza 1914. májusra	12.23—12.24	12.20—12.21
Buza 1914. októberre	11.03—11.09	11.04—11.05
Kozs 1914. áprilisra	9.34—9.35	9.29—9.31
Rozs 1914. októberre	8.64—8.65	8.63—8.64
Tengeri 1914. májusra	6.74—6.75	6.74—6.75
Zab 1914. áprilisra	7.62—7.63	7.59—7.60
Zab 1914. októberre	7.64—7.65	7.64—7.65

Az árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (február 27.)

Osztrák hitel	642 50
Magyar hitel	848 75
4% koronajáradék	88 30
Osztrák-magyar államvasúti	725.—
Jelzálogbank	450.—
Leszámitolóbank	530.—
Héza Bank	293.—
Magyar Bank	533.—
Kereskedelmi Bank	884.—
Rámamurányi	671 50
Salgótarjáni	758.—
Közüti Vasút	630.—
Városi Villamos	833.—

Bécsi értéktőzsde (február 27.)

Osztrák hitel	641.—
Magyar hitel	848.—
Osztrák-magyar államv.	718 25
Déli vasút	106 25

A Temesvári Lloyd-társulat terménycarnokának hivatalos árjegyzése. (Árak 100 kilogrammonként korona értékben.) 1914 febr. 27. Buza 75 kilogrammos 23.50—23.60, 76 kilogrammos 23.70—23.80, 77 kilogrammos 23.90—24.00, 78 kilogrammos 24.10—24.20. Rozs (prima) 16.80—17.00, (közép) 16.20—16.40, Árpa (sertőző) —, (takarmány) 13.15—13.35, Zab (prima) 14.40—14.60, (közép) 12.60—12.80, Tengeri régi (magyar) —, új 12.60—12.70, (román) régi 13.30—13.50, új 10.90—10.50, Burgonya 100 kgr. (fehér) 4.60—4.80, (rózsás) 7.00—7.50.

Felölő szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

Fog-Krém

KALODONT

Szájviz

9401

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1914. évi február 28-án:

C. Bérlet. (C) Bérlet.

P. Márkus Emma felléptével:

A kaméliás hölgy.

Dráma 5 felvonásban. Irta: Dumas Sándor. Fordította: Szerecsen Atilla. Rendező: Dr. Beregi S.

SZEMBLYEK:

D. val	Dr. Beregi S.	Varville Artur Várnai Jenő.
Duval Georges Herold Bde.	Az orvos	Szabó Lajos
Rieux Gaston Delli Lajos	Gauthier	P. Márkus E.
Saint Gaudens Polg. r. S.	Nichette	Komjáthy M.
Gusztáv	Virág László	Prudence
Gray gróf	Zempléni Z.	Nanine
		Asztalos M.

Kezdete este 8 órakor.

NYILTÉR.

Olcsóbb lett a kávé

AZ

ATLANTIKA

kávé- és tea-behozatalnál
ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 20. SZ.

6—1914. alapít. b. sz.

Pályázati hirdetmény.

A néhai Weitzer János aradvárosi jótékony és közéleti alapítványról alkotott és a nagyméltóságú min. kir. Beügyminiszter ur által 36983—1912 szám alatt jóváhagyott alapító levél a §. A) csoport 4) pontja alatti fiatal magukat önállóítani szándékozó ipari segéd munkások a szükséges szer-számokkal, nyersanyagokkal és készpénzzel való segélyezésére felvett 3000 (háromezer) koronából kiosztandó segélyeknek elnyerése iránt nyilvános pályázatot írunk ki.

Ezen összegből adandó segélyek elnyeréséért pályázhatnak szegénysorsú fiatal ipari segéd munkások, kik magukat önállóítani szándékoznak s Aradon fognak önálló ipart üzni.

A pályázati kérvények 1. évi április hó 15-

(tizenöt)-ig városunk polgármesteréhez, mint a Weitzer János jótékony alapítvány bizottság elnökéhez adandók be.

Kérvényezők tartoznak igazolni:

- hogy vagyontalanok,
- hogy aradi születésűek, vagy aradi illetőségűek s
- kötelesek szülési és
- erkölcsi bizonyítványt bemutatni.

A segély csakis az önállóításra alkalmas pályázatóknak fog adományoztatni.

A segély adományozásnál aradi születésűek elsőbbségben részesülnek a nem aradi születésűekkel szemben.

A 1909/462—1912 kgy. határozattal megalkotott Weitzer János jótékony és közéleti alapítványi bizottságnak 1914. évi február hó 17-én tartott üléséből.

Dr. Angel

alapítványi bizottsági jegyző.

APOLLO SZÍNHÁZ.

ZRINYI-UTCA. (BÁRÓ BOHUS-PALOTA.)

Szombat, vasárnap:

A debreceni pokolgépes merényletről.

Rendkívül szenzációs felvétel.

Sirolin "Roche" biztos

gyógyhatást nyújt katarrhusoknál, hörghurutnál, asthmanál, influenza után. Sirolin "Roche" kezdődő tüdőbetegséget csirájában elfojt. Kellemes íze és az étvágyra való kedvező befolyása megkönnyítik a Sirolin "Roche"-al való hosszabb kurákat!

A légzési szervek

meghűléseit legbiztosabban Sirolin "Roche"-al kezelik. Ezért nélkülözhetetlen ezen elismert és bevált szer minden háztartásban. Sziveskedjék a gyógyszertárakban határozottan Sirolin "Roche"-t kérni.

Szanatorium Dr. Fasan
 Spittal Müllstätter-It.
KARINTIA
 Kapitulált
 It. a sz. les. zoktatási gyogymind
 M. köv. sz. mellk. és anyh. f. m. m. b. a
 a. m. u. g. u. m. t.
 a. u. d. i. t. e. s. s. e. r. v. t. k. a. k.
 állatában. Prospektusi ingyen

1053

Sürgöny!!!

Üzlet átalakítás miatt eladom egész raktáramat u. m. **kész férfi- és gyermekruhákat** ugyszintén **kész női felöltöket mélyen le szállított árak mellett.**

Ezen ritka alkalmat mindenki ragadja meg, mert saját érdeke, hogy ruha szükségleteit olcsó pénzért megvásárolhatja.

SAMU M.

FÉRFI-, NŐI-, GYERMEKRUHÁ-ÉS DIVATÁRUHÁZA 1038

ARAD, SZABADSÁG-TÉR 3.

Felsőtemetőben

1057

teljesen alkalmas

családi sirrács

igen előnyös árban

eladó.

Megtekinthető

Weisz Jenő

lakatos műhelyében

Andrássy-tér 9. sz.

Millió

ember használja

Köhögés

rekedség, hurut, elnyálkásodás torok-hurut, fullasztó és görcsös köhögés ellen a

Kaiser-féle mellpasztillát

3 „Fenyőjeggyel“

6050 bizonyítvány orvosoktól és magánemberek elismerő le-velé a legjobb ajánlás a biztos sikerre és közkedelésre. — Egyetlen hasonló készítmény sem tud ilyen hatást elérni. Különösen kellemes és jóízű cukorka. — 20, 40 és 60 illeres dobozban.

Kapható:
 Székely Sándor, Hajós Árpád, Guttori Földes Kelemen, Brenner Fülöp, Ring Lajos, Rozsnyai Mária, Vojtek Kálmán, Erőss Géza, Berger Gyula, Vajdits György, Heha Vilmos, Götz Károly, Bernát János, Kárpáti János gyógyszerárban, Vojtek és Weisz drogeria, Barna Nester drogeria, Török A. és Társa, „Angyal“ drogeria, Arad, Stodolai Dezso gyógyszerára Újrad, Zombory János gyógyszerára Újgentanna, Adler Lajos Gyula gyógyszerára M.-Pécska, Ors. Rezső Pankola, Telfert Károly gyógyszerára Elek, Krász Elemér gyógyszerára Glogovác, Balgondovics Géza, Iris gyógyszerára Lippa, Székely Zoltán gyógyszerára Csermőn, Bauer Károly gyógyszerára Kovermes, Rozim János gyss. U. Pécska.

227—1914. sz.

Földhaszonbérbe adás.

Az aradi gör. kel. román Consistorium közhírré teszi és ezennel meghívja mindazokat, kik haszonbérbe óhajtják venni az aradi gör. kel. román egyházmegye tulajdonát képező Csermő község határában levő és a csermői 384. sz. tjkvben A. I. 2—4. alatt felvett 833¹⁰⁰²/₁₁₀₀ kishold terjedelmű földbirtokot, melyen megfelelő gazdasági épületek vannak, hogy arra vonatkozó írásbeli ajánlataikat 1914. évi március hó 15-ig azon Consistorium-hoz adják be, mely ajánlatokban tüntessék ki számokkal és betűkkel is az ajánlott évi ér. összegét oly kijelentéssel, hogy a részletes haszonbéri feltételeket ismerik és feltétlenül elfogadják és hivatkozással a nyugta kelte és számára említsék meg, hogy 1700 koronát tettek le készpénzben bánompénzül a Consistorium pénztáránál. Miután a földek rendelkezésre állanak és már ezen tavaszon használatba vehetők azok vagy csak ezen évi használatra, vagy pedig — az ajánlkozókkal létre jövő megállapodáshoz képest — több gazdasági évre adatrak haszonbérbe.

A részletes haszonbéri feltételek az aradi gör. kel. román egyházmegyei Consistorium irodájában, valamint a borosjenői gör. kel. román esperesi és a csermői gör. kel. román lelkészi hivatalban tekinthetők meg.

Arad, 1914. évi február hó 10/23-án. 1309

Az aradi gör. kel. román Consistorium.

29932—1914. sz.

Hirdetmény.

Az eleven hasznos vadak s a hasznos szárnyas vad tojásainak forgalomba hozatala és szállítása tárgyában a m. kir. földművelésügyi miniszteriumnak 1910. évi március hó 14-én 86219. szám alatt kiadott rendeletét a következőkben teszem közhírré.

A hasznos vadtenyésztés érdekében és a hasznos szárnyas vad tojásai mindinkább elharapodó jogosulatlan elszedésének meggátlása végett az 1879. XL. törvénycikk 1. és 16. §-ai alapján rendelem: 1. Élő hasznos vadat, hasznos szárnyas vad tojását, szállítani csak engedéllyel szabad. 2. Az engedélyt a m. kir. földművelési miniszter adja, akinek a kérvényt a törvényhatóság első tisztviselője utján kell benyújtani. A kérvény benyújtása alkalmával hatóságilag igazolandó, hogy folyamodó a vadászati jog tulajdonosa s így az élő hasznos vad befogására, vagy hasznos szárnyas vad tojásainak szedésére jogosult. Az engedélyt kérő, ha nem tulajdonosa a vadászatnak, igazolnia köteles, hogy a vad befogást, tojás szedést a vadászat tulajdonosa nem tilalmazta. Az engedély alapján a törvényhatóság első tisztviselője szállítási igazolványt állít ki mely a szállítmányal együtt a vasuti, hajózási illetve postai felvételi hivatalnak átadandó. Ha élőhasznos vad vagy hasznos szárnyas vad tojása ilyen szállítási igazolvány nélkül, a vasuti, hajózási illetve post felvételi hivatalnál továbbítás végett feladatni szándékozik, ily küldemények felvétele megtagadandó s ha mégis tévedésből ilyenek felvették, akkor azok visszatartandók, a községi eljárásnak adandók s erről aközség illetékes első fokú rendőri hatósága azonnal, esetleg távirat utján is értesítendő. 3. Aki élő hasznos vadat vagy hasznos szárnyas vad tojását az 1. pontban meghatározott engedély illetve igazolvány nélkül szállított, vagy azok jogosult megszerzését igazolni nem tudja, kihágást követ el, s a rendőri büntetőhatóságok által 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő, s nemcsak az eljárás költségekben, hanem a vad etetési és kezelési költségeiben is elmarasztalható. 4. A lefoglalt vad és tojás, amennyiben a károsult vadászat tulajdonosnak személyazonosságát a lefoglalás alkalmával kétségbevonhatatlanul kideríthető s hozzá távirati úton intézendő felszólításra 24 óra leforgása alatt beérkező válasza alapján rendelkezésére bocsátandó. Amennyiben a károsult személye, vagy jogosulatlanul megszerzett hasznos vad és hasznos szárnyas vad tojásának származási helye meg nem állapítható a lefoglalt vad és tojások a lehető legrövidebb idő alatt még a kihágási ítélet hozatala előtt az eljárás illetékes I. fokú rendőrhatalóság által elkobzandók és nyilvános árverésen eladandók. Az árverésen csak a vadászterület tulajdonosa, vagy bérlője, illetve ezeknek meghatalmazottjai vehetnek részt. A kihágást elkövető az árverésen részt nem vehet. Ha jogosult árverező nem jelentkezik a vad annak a községnek határában a melyben az lefoglaltatott kibocsátandó a tojások pedig haladéktalanul földművelésügyi m. kir. miniszterium rendelkezésére bocsátandók, illetőleg a lefoglalt tojások ügyében a földművelésügyi miniszter rendelkezése tá iránti uton kerendő. Az árverésen befolyt összeg az 1901. évi XX. tcz. 23. §-ában megjelölt célokra fordítandó. Ha az árverés illetve az eleven vad etetési és kezelési költségei a kihágást elkövetőtől nem hajthatók be, azok az árverésen befolyt összegből levonandók. 5. E rendelet az 1908. évi december hó 18-án 10592/1908. szám alatt kelt, a m. kir. telügy igazságügy és kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg kiadott földművelésügyi miniszteri rendelet hatályon kívül helyezése mellett 1914. évi április hó 1-én lép életbe.

Greén,
 főkapitány.

Cserépfedő,

valamint cserépjavítási munkákat legju-tányosabb áron vállal, helyben és vidéken 1101

Komor Márton

cserép és palafedő mester

Arad, Kápolna-u. 12.

Meghívásra azonnal elmegyek.

4—1914. alap. b. sz.

Pályázati hirdetmény

A néhai Weizsár János aradvárosi jótékony és közérdeklő alapítványról alkotott és a nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter ut. által 86383—912. szám alatt jóváhagyott alapító levél 8-ik §. A) csoport 2-ik pontja alatt keresetképtelen cselédek segélyezésére felvett 1000 (Egyezer) koronából kiosztandó segélyek elnyerése iránt ezen a nyilvános pályázatot irunk ki.

Ezen segélyek elnyeréséért pályázhatnak azon keresetképtelen s teljesen vagyontalan aradon lakó férfi és nő cselédek, kik sem köz-, sem valamely társadalmi alappól segélyezésben nem részesülnek.

A pályázati kérvények 1. évi április hó 15 (Tizenöt)-ig városunk polgármesteréhez, mint a Weizsár János jótékony alapítványi bizottság elnökéhez adandók be.

A segélyt kérelmezők tartoznak a kérvényeikhez:

1. születési bizonyítványt
2. erkölcsi bizonyítványt
3. illetékesi bizonyítványt csatolni és
4. igazolni, hogy a pályázati kérvények beadását megelőzőleg Aradon 10 azaz: Tíz éven keresztül, mint cselédek szolgáltak.

A 1009—462—1912. kgy. számú határozattal megalakított Weizsár János jótékony és közérdeklő alapítványi bizottságnak 1914. évi február hó 17-én tartott üléséséből.

Dr. Angel,
 alapítványi bizottsági jegyző.

Az Andrássy-téren az első emeleten

a főter közel közepén egy utoai lakás azonnalra, vagy május hó 1-re

kia d ó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

8604—1914.

Hirdetmény.

Az 1914. évi február hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság által küldött összeírásai jegyzék 11 drb. Ivét az állami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t. cz. 17. §-a és az erre vonatkozó utasítás 17. §-a értelmében 1914. február hó 21-től számított 8 napra a városi fogyasztási adó felügyelőségél közszemlére azzal tesszük ki, hogy azokat az érdekeltek névszerint Csugán Arzén, Adám Lőrincz, Martin János, Bíró Béla, Rahm Mihály, Rajku Traján, Bug Károlyné, Scharfstein Benjámín, Lugosán Trifoné, és Karácsonyi Józsefné, ki italmérési engedélyt kaptak, nemcsak megtekinthetik, hanem az azokban kiintéztett forgalmi adatokra nézve úgy neveztek, mint az aradi kereskedelmi testület és az ipartestület is nyújthatnak be, a fentebb jelzett idő alatt a városi fogyasztási adófelügyelőségél észrevételeket.

Arad, 1914. évi február 20.

A városi tanács.

Kalmár József villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz. Telefon 242. Telefon 243.

Ajánlja

költözködők figyelmébe: villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden a szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

Villanyos csillárokat, villanyos fűscedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszűtő vasakat, Wolfgram lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket. 481

8—1914. alapít. b. sz.

Pályázati hirdetmény.

A néhai Weitzer János aradvárosi jótékony és közcélú alapítványról alkotott és a nagyméltóságú m. kir. Belügyminister ur által 8688—1912 szám alatt jóváhagyott alapító levél 3. § A. csoport 1. pontja alatt felvett 5000 (ötezer) koronából kiosztandó segélyek elnyerése iránt ezennel nyilvános pályázatot irunk ki.

Ezen segélyek elnyeréséért pályázhatnak oly önhibájukon kívül szükségbe jutott aradi kispapok, akik nyilvános, vagy társadalmi alapokból segélyben nem részesültek.

A pályázati kérvények f. évi április hó 15. (tízöt)-ig városunk polgármesteréhez, mint a Weitzer János jótékony alapítványi bizottság elnökéhez adandók be.

A segélyt kérelmezők tartoznak a kérvényekhez:

1. a illetési bizonyítványt,
2. erkölcsi bizonyítványt,
3. illetőségi bizonyítványt csatolni és

4. igazolni, hogy a pályázati kérvény beadását megelőzőleg Aradon legalább 10 (tíz) éven keresztül önkéntes ipart folytattak.

A 1909. 4. 62—912. kgy. számú határozatával megalkotott Weitzer János jótékony és közcélú alapítványi bizottságának 1914. évi február hó 17-én tartott üléséből

Dr. Angel,

alapítványi bizottsági jegyző.

Üzletáthelyezés.

Értesítjük igen tisztelt megrendelőinket, vendégeinket és a n. é. közönséget, hogy

villany és vízvezeték

berendezési üzletünket március hó 1-étől **Szabadság-tér 10. szám** (udvarban)

helyezzük át

További szives pártfogást kérünk 1181

Klein Testvérek.

8—1914. alapít. b. sz.

Pályázati hirdetmény.

A néhai Weitzer János aradvárosi jótékony és közcélú alapítványról alkotott és a Nagyméltóságú m. kir. Belügyminister ur által 8688—1912. szám alatt jóváhagyott alapító levél 3. § A) csoport 6). pontja alatt megjelölt és ipari számszámok s előállítási módok feltalálásának díjakkal való jutalmazására szolgáló 1000 (Egyszer) koronából kiosztandó segélyek elnyerése iránt nyilvános pályázatot irunk ki.

Ezen segélyek elnyeréséért pályázhatnak ipari számszámok és előállítási módok, valamint ezek javításának feltalálásán amennyiben Aradon bírnak állandó lakással.

A pályázati kérvények f. évi április hó 15. (tízöt) ig városunk polgármesteréhez, mint a Weitzer János jótékony alapítványi bizottság elnökéhez nyújtandók be.

A segélyt kérvényezőket tartoznak aradi lakos voltukat igazolni, továbbá a találmányt megfelelő

minta, illetve az előállítási módot szabatos műszaki leírás alakjában a pályázati kérvénnyel egyidejűleg aláírt alapítványi bizottsághoz bemutatni s a bizottság kivánságára a találmányt szemléltetőleg is megismertetni.

A 1909—462—1912. kgy. számú határozattal megalkotott Weitzer János jótékony és közcélú alapítványi bizottságának 1914. évi február hó 17-én tartott üléséből.

Dr. Angel,

alapítványi bizottsági jegyző

905—1914. pm.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál betöltés alá eső a XI. fizetési osztályba beosztott évi 1400 kor. fizetés 200 kor. városi pótlék 640. kor. lakáspénz és évi 240 kor. oná ruhátalanynyal javadalmazott rendőrfogalmazott állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ez állást elnyerni óhajtják, hogy képzettségüket igazoló okmányokkal, másuttan eltöltött szolgálati idejüket igazoló bizonyítványokkal és nem a város szolgálatában állók egészségi állapotukat igazoló orvosi bizonyítvánnyal ellátott pályázati kérelmeiket méltóságos Urbán Iván báró főispán urhoz címezve hivatalomba folyó évi március hó 5-én déli 12 óráig nyújtsák be.

Az állás főispáni kinevezés útján fog betöltetni.

Arad, 1914. február 18-án.

Varjassy,

polgármester

Nagymennyiségű**maculatura****eladó.**

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy rég érzett hiány pótlására több orvos ur kivánságára külföldi mintára **a modern oseoemő diætetika minden követelményének megfelelő tejkonyhat rendeztem be, hol is állandó orvosi felügyelet alatt álló tuberoulinra nem reagáló tehát biztosan nem gümőköros tehenektől hygienikusan nyert tejből a különböző korú oseoemők constutiojának megfelelő gyermekefejlesztéseket állítok elő.**

Készülnek előzetes írásban közölt rendeletre **oseoemő tejek a szükséges higitásokban oseoemőtejek zabdara (nyák) és zabliszt főzetekkel**

Keller-féle maláta leves**Finkelstein Meyer-téle fehérje tej**

A tejjelések sachtarinnal édesítettek és kívánatra Soxhlet tápczukorral 1—5 % arányban kevertetnek s az összes féleségek sterilisáltak.

A tejeket 200 grammos üvegekben hozzuk forgalomba azok ára 10 és 20 fillér között váltakozik. Legkisebb rendelhető mennyiség 5 üveg, az üvegekért darabonként 20 fillér betét teendő; rendeléseket kérjük esti 7 óráig hozánk juttatni. Sürgős rendeléseket telefonon kérjük eszközölni. 1124

nutori FÖLDES KELEMEN
gyógyszertára Arad.

Figyelem!

Mindenki meggyőződhet egy próbarendelés által, hogy **Salacz-u. 2. sz. alatt ezelőtt Bolozni-féle cipő-üzletbe a legfinomabb kivitelben és olcsó ár mellett készítik férfi-, női- és gyermek-cipőket.**

Cipők nagyraktára

Kossuth-utca 3. szám alatt, hol a legjobb anyagból saját műhelyemben készült **férfi-, női- és gyermek-cipők** kivételes olcsó árban, jó minőségben, mellé kiszolgálás mellett vásárolhatók. 4681

Tisztelettel:

Czernóczky Mihály

url- és női-cipész.

906—1914. pm.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál megüresedett X. fizetési osztályba sorozott évi 2000. kor. fizetés, 200 kor. városi pótlék, 720 kor. lakbér és 240 kor. ruhaátalánynyal javadalmazott rendőrfogalmazott állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat akik ez állást elnyerni óhajtják képzettségüket igazoló okmányokkal másuttan eltöltött szolgálati idejüket igazoló bizonyítványokkal és nem a város szolgálatában állók egészségi állapotukat igazoló orvosi bizonyítvánnyal ellátott pályázati kérelmeiket Arad sz. kir. város törvényhatóságához címezve hivatalomba folyó év február hó 28. napján déli 12 óráig nyújtsák be.

Az állás a legközelebbi törvényhatósági közgyűlésen választás útján fog betöltetni.

Arad, 1914. február 12-én.

Varjassy,

polgármester.

Weitzer János-u. 19. számú ház Batthyány-utcai részében egy

hat szobás lakás

teljesen modernné átalakítva, május hó 1-től

kiadó.

Bővebbet: 1-1148.

Ingatlanforgalmi és Parcellázóbank r.-t. Arad, Petőfi-u. 1. sz. Telefon 861.

Alágyujtásra**való papir**

kb. 50 kilós bálákban csomagolva kapható: bálanként 2 koronáért az

Aradi Közlöny
kiadóhivatalában.

Meg akar szabadulni végleg a RHEUMÁTÓL?

A rheuma nagyon elterjedt, kínzó betegség, gazdagot, szegényt egyáltalán nem kímél, épp úgy felkeresi aidozatát a kunyhóban, mint a kastélyban. Nagyon sokféle alakban mutatkoznak a fájdalmak és sok oly betegség, melyet egész más néven neveznek, nem egyéb rheumánál.

Gyakran rheumatikus és csuzos megtegedéseknek folyamánai egyrészt a végtagokban és ízületekben érzett fájdalmak, megdagadt tagok, e görbült kezek, lábak, rándulások, szurások és húzás a különféle testrészekben, sőt a szemek gyengesége is az.

Amilyen különböző alakban nyilvánul ezen betegség, éppoly sok mindenféle gyógyszer, szert, kenőcsöt, stb. kínál nek fel a szenvedő emberiségnek.

Ezen szerek legnagyobb része nem hoz gyógyulást, legfeljebb rövid időre nyújt enyhülést, de másrészt általában is lehetnek, mert elrontják a gyomrot és megtámadják a szívet.

Amit mi Önnek most ajánlunk, az természetes, nem mesterséges uton előállított gyógyszer.

Oly szer, melyet a természet maga nyújt a szenvedő emberiségnek.

Ezen gyógyszer ma már oly nagy keresletnek örvend, hogy nemcsak a legjelentékenyebb orvosok rendelkezése, hanem a betegek közvetlen kívánsága folytán ezen csodaként ható természetes gyógyszer az egész világon mindenütt lelkes híveket szerzett.

Mi biztos gyógyulást nyújtunk Önnek, mert a mi szerünk mindenazon tulajdonsággal bír, melyeket a legrégebbi idő óta az emberi szervek és végtagok számára gyógyhatásúnak ismertek meg. A mi kuránk mindenhoova behatol, a bőrt, izmokat, idegeket, sőt a belső szerveket is éri.

Hogy még több hivat szerezünk e szernek, elhatároztuk, hogy mindenkinek, aki hozzánk fordul, teljesen ingyen és bérmentve küldünk tanulságos és rendkívül érdekes leírással egy próbadaagot.

Akinek tehát fájdalmai vannak, de aki gyorsan, természetes módon és teljesen veszélytelenül fölül szabadulni akar, még ma írjon az alanti címre; ez nem kerül semmibe és csak hasznára lehet! Tehát írjon mielőbb Fűrdőgyógyászati, Hévízfűrdő Zala- megye 213. szám. 9363

2803—1914. kh. sz.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy Arad szabad királyi város területén levő gyalogutak gondozása és azokon a szabadközlekedés akadályainak elhárítása tárgyában alkotott és a nagyméltóságú magyar királyi Belügyministerium 188062. számú rendeletével jóváhagyott alább közölt 12909—308—1913. számú szabályrendelete 1914. április 1-én életbe lép.

Szabályrendelet.

1. §.

Minden ház és telek utca gyalogjáróját, mely szilárd burkolattal (kövezettel, asphalttal) ellátva nincs, köteles a ház- vagy telektulajdonosa minden évben szeptember 1-től november 30-ig terjedő időben másfél méter szélességben és 15 ctmr. vastagságban homokréteggel akként beborítani, hogy az a vízlevezető árok vagy folyóka felé 5 ctmr. eséssel birjon. Ha a gyalogjáró másfél méternél keskenyebb lenne, akkor az évenként egész szélességben a fentebb érintett módon homokréteggel beborítandó.

Az utcai átjárókat a város közönsége készítteti és tartja fenn.

2. §.

Kötelesek a ház- és telektulajdonosok a gyalogjárók mellett elvontuló vízlevezető árkokat telkük vagy házuk utca vonalának hosszában a mérnöki hivatal által előírt utasítás és méretek szerint megásni, azokat tisztán tartani nemkülömbben kötelesek ezen vízlevezető árkokon keresztül telkük kocsi-bejárójánál hidat építeni és azt jókarban tartani.

3. §.

Kötelesek a ház- és telektulajdonosok a házuk és telkük utcai vonalának egész részén a szerb tövist és egyéb dudvát rendszeresen kiirtani.

4. §.

A szilárd burkolattal ellátott gyalogutakat kötelesek a ház- vagy telektulajdonosok tisztán tartani, azokról a havat eltávolítani, s ha sík léggel borítvák, azokat fűrészpórral vagy homokkal behinteni.

A nem szilárd burkolattal ellátott gyalogutakon összegyűlt havat kötelesek a ház- és telektulajdonosok eltávolítani.

5. §.

A belváros egész területén május 15-től szeptember 15-ig terjedő idő alatt a gyalogutak a ház- és telektulajdonosok által naponként egyszer és pedig asfalt burkolattal ellátott gyalogutak d. u. 1—2 óra között, a másféle burkolattal ellátott gyalogutak este 7—8 óra között meglocsolandók.

Ezen szakaszban foglalt kötelezettség a külvárosok gyalogjárdáira ki nem terjed.

6. §.

A gyalogutakon kerekas taligákat vagy bármiféle kocsikat húzni vagy tassítani, állatokat hajtani, a közlekedést akadályozó nagy tárgyakat húzni tilos.

Tilos hatósági engedély nélkül a gyalogutakat bármiféle tárgyakal elfoglalni.

A fel- és lerakódás a gyalogutakon át csak úgy eszközölhető, ha az a közlekedést nem akadályozza.

Tűzifa fűrészelésére és feldarabolására a gyalogutak el nem foglalhatók, e célra csakis az utcaterületnek a gyalogut mellett fekvő részre vehető igénybe.

A fagyatás után a beszemetelt utcai rész a fafágók által letisztítandó.

A külvárosi gyalogutak téli időben, midőn a kocsiutak járhatatlanok, iparcikkek és egyéb házi szükségletek be és kihordása, habár kézi járművekkel szabadon igénybe vehetők, de lábas jóságokat hajtani, a külvárosok gyalogutain bármely időben tilos.

7. §.

A bolternyők csak úgy alkalmazhatók, ha azok feszítő és támasztó rudjal a gyalogut színvonala fölött 2.20 mtr. magasságban esnek. Az ernyőket lekötni vagy azokra tárgyakat aggatni tilos.

A kinyuló cégtáblák valamint a kinyuló lámpák 2.20 m-ternél alacsonyabban ki nem függeszthetők és azok a faltól 90 centiméternél kijebb nem nyulhatnak.

8. §.

A lakások takarításánál a portörölköket az utcára kirázni tilos. Tükörök az utcán csak úgy szállíthatók, ha azoknak az üvege le van takarva.

9. §.

Akik ezen szabályrendelet 1, 2, 3, 4, 5 és 8 §-ait meg nem tartják illetve megszegik, kihágást követnek el s 50 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén 3 napig terjedő elzárással foglalkoztatni.

Kihágást követnek el azok is, akik 6. és 7. §-át meg nem tartják meg vagy megszegik és amennyiben nem az 1879. évi XL. t. c. 119. vagy 120. §§-al alapján büntetendők, az első pontban foglaltakhoz képest foglalkoztatni.

Ezen büntetésen felül a kapitányi hivatal feljogosítottatik, hogy az elmulasztott munkákat az illető ház- vagy telektulajdonos terhére hatóságilag eszközölttesse.

10. §.

A kihágások elbírálásánál elsőfokban a város rendőrkapitánya vagy a tanács által megbízott tisztviselő, másodfokban a város tanácsa, harmadfokban pedig a m. kir. belügyminiszter bíraskodik.

11. §.

A kiszabott pénzbüntetésből befolyó összegek az 1901. évi XX. t. c. 23. §-ában jelzett célokra lesznek fordítandók.

12. §.

Behajthatatlanság esetén a pénzbüntetések az 1879. évi XL. t. c. 22. §-a alapján változtatandók át elzárásra.

13. §.

Ezen szabályrendelet végrehajtásának ellenőrzésével a kapitányi hivatal, a homkolás és árokásás mérvének megállapításával, s az afeletti ügyelettel a mérnöki hivatal megbízatik.

Arad, 1914. évi február hó 12-én.

Green, főkapitány.

Nyilatkozat.

Tekintetes

Hajós Árpád gyógyszerész úrnak

Arad.

Szeged, 1914. február hó 13-án.

Igen tisztelt Gyógyszerész Úr!

Nem mulasztatom el, sőt egy igen kedves kötelességet teljesítek azáltal, hogy egy nyílt levélben mondjak köszönetet az Ön által készített Aradi Ibolya krémjéért.

Ezen kitűnő készítményét már 8 év óta használok és igazán mondhatom, hogy bár több arckenőcsőt próbáltam ki, de egyikben sem tapasztaltam azt a kitűnő hatást, mint az Ön híres készítményénél.

Est a Hajós-féle ibolya orémet azért nem rendeltem minden esetben Önöktől, mivel azt úgy a helybéli Barcsay Károly-féle gyógyszerertárból, valamint a Bokor és Vajda Urak drogeriájából mindig frissen szerezhettem be.

Még egyszer köszönetet mondva, felhatalmazom Önt, hogy jelen levelemet nyilvánosságra hozhassa.

Maradok bizálta tisztelője

Szeged, alsóváros

Gaál Sándorné.

Használt ólom megvételre kerestetik.

